FREEWAVE

Maandelijks Media Magazine

nr. 456
november
2011

- Publieke radio geeft nog maanden ruis
- De voorlopers van de Nederbeat (deel 5)
- Reflections on the REM Island project

FREEWAVE • maandelijks mediamagazine
Jaargang 34 — nummer 456 — november 2011

COLOFON
Exploitatie: Stichting Media Communicatie
Hoofdredacteur: Hans Knot
Lay-out: Jan van Heeren
Druk: EPC

Vaste medewerkers:
Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Martin van der Ven (internetnieuws); Ingo Paternoster (Duitsland); Gijs van den Heuvel (Caribisch Gebied)

Verantwoordelijke uitgever:
Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam
e-mail: rob@mediacommunicatie.nl
web: www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:
Hans Knot,
Populierenlaan 8, 9741 HE Groningen
e-mail: hknot@home.nl
www.hansknot.com & www.soundscapes.info

Lidmaatschap:
De lidmaatschapsprijzen gaan met ingang van 1 januari 2012 veranderen. Zie de mededeling achterin dit blad.

Einde abonnement?
De wijze waarop u zich kunt abonnneren op Freewave Media Magazine gaat veranderen. Lees de mededeling achterin dir blad.

Transacties:
ING-rekening: 4065700 t.n.v.
Mediacommunicatie, Amsterdam.
IBAN: NL85INGB 0004065700
BIC: INGBNL2A.
Voor België:
Rekeningnummer 143-0759927-33
tnv SMC België.
PayPal-betaling: rob@mediacommunicatie.nl

Verzending:
Eventuele klachten inzake verzending, onregelmatige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden richten aan: SMC, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	*tweemalig*
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10,-	Euro 16,-

FOTO'S
Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave en Offshore Echo's archief.

ISSN NR. 1381-8562

VOORWOORD

Beste lezers,

Misschien waren de mankementen aan de zendmasten de afgelopen zomer wel tekenend voor de situatie in omroepland. Niet alleen de mast in Smilde brokkelde af, ook de omroepzuilen lijken een zelfde lot te ondergaan met de gedwongen fusies in het vooruitzicht.

Voor Freewave Media Magazine staan er ook veranderingen op stapel. Slechts één gedrukt exemplaar staat ons nog te wachten. Dan breekt het digitale tijdperk aan.

Ditmaal starten we zoals gebruikelijk met "Heden en verleden", gevolgd door "Perikelen". Verder nieuws uit Engeland en de wereld rond. Hans Knot schreef een artikel over de voorgeschiedenis van een bijzonder restaurant in Amsterdam: het REM-eiland welteverstaan!

Rob Olthof schrijft in zijn colums over Radio 227 en over de ruis op de publieke radio. Bert Bossink neemt voor de vijfde maal een duik in de voorgeschiedenis van de Nederbeat en we sluiten af met een aantal boekrecensies.

Veel leesplezier, Jan van Heeren

-advertentie-
Muziek van alle tijden
Easy listening met een tikkeltje middle-of-the-road
radio 227
www.radio227.nl

OMSLAG

Foto:
De gehavende zendtoren in Hoogersmilde
© Eddy Bos

Heden & verleden

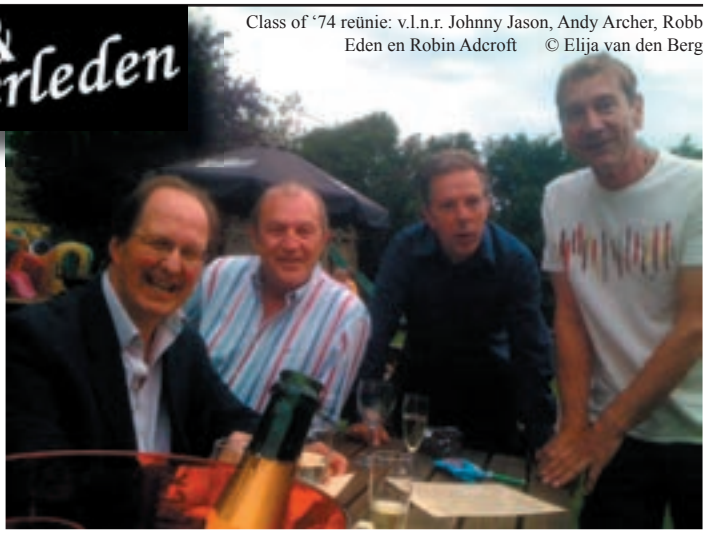

Class of '74 reünie: v.l.n.r. Johnny Jason, Andy Archer, Robb Eden en Robin Adcroft © Elija van den Berg

Class of '74

ZA 2 JULI: Vandaag was er, na een aantal jaren elkaar niet te hebben gezien, een kleine reünie van 'The Class of '74', ofwel van de harde kern medewerkers die in 1974 actief waren voor Radio Caroline. Aanwezig in 'The Plough' in het dorpje Ford in Gloucestershire waren Andy Archer, Elija van den Berg, Robb Eden, Nikki Eden Johnny Jason en Robin Adcroft. Naast het genieten van de verschillende flessen met Verve Cliquot werden er tal van herinneringen opgehaald en spraken de aanwezigen allen per telefoon met Graham Gill in Amsterdam.

Discografie

DO 7 JULI: Laten we starten met aanvullingen voor de zeezenderdiscografie. Allereerst hoorde ik een programma van Radio Atlantis, gepresenteerd door Mona. In deze ochtendshow gebruikte ze een voor mij onbekende uitvoering van het nummer 'Down by the riverside' als openingstune. In de beginjaren zeventig van de vorige eeuw waren er niet zo veel vrouwelijke deejays maar toch een tweede naam: Jane Valentine maakte enkele programma's op de korte golf service van RNI in 1971 en gebruikte het prachtige 'Fever' van Mongo Santemaria als tune . We blijven bij de jaren zeventig door te melden dat in de categorie 5 van de zeezenderdiscografie, onder de letter B bij het nummer 'Nutrocker' van B Bumble and the Stingers, kan worden toegevoegd dat deze tune ook werd gebruikt tijdens de korte periode dat Eddy Emmery in dienst was, in 1973, bij Radio Mi Amigo. Dan kan er gemeld worden in categorie 5 dat de formatie BZN het nummer 'Tommy' van de Who gebruikte voor een twee minuten lange jingle voor Tom Collins op Radio Veronica: 'Tommy sliep je lekker, hoorde je niet de wekker, Tommy je moet blij zijn en er op tijd bij zijn…..'

Veronica in Spanje

DO 7 JULI: Nadat enige dagen geleden bekend werd dat Radio Mi Amigo, het commerciële radiostation voor de pensionaten aan de Spaanse Costa Blanca, deze zomer op non stop muziek overschakelt, is er nu ook een radiostation dat denkt te profiteren van een bekende naam uit de zeezenderhistorie. Radio Veronica is er nu ook te beluisteren op de 88.9 FM met een sterk op Veronica uit de 60'er jaren lijkend jinglepakket. Aan de ene kant is het mooi dat er odes worden gebracht aan de zeezenders van weleer, aan de andere kant is het me een groot vraagteken waarom de imitatoren niet zelf een goede naam voor hun radiostation kunnen bedenken. Radio Veronica aan de Costa Blanca is in Moraira (+/- 30 km boven Benidorm) te beluisteren via twee frequenties: 88,9MHz en 98,2MHz. Laten deze frequenties nu toegewezen zijn aan 'Hallo Costa Holanda', www.hallocostaholanda.nl. Eén van de investeerders is Erik de Zwart, en laat hij nu ook weer betrokken zijn bij de Nederlandse Veronica. De stream op de site is echter weer niet gelijk aan het ethersignaal van Veronica.

Negatieve publiciteit

DO 7 JULI: In de Volkskrant staat vandaag te lezen dat er ongenoegen is aan de zijde van het componistenduo Bolland en Bolland inzake de afdracht van gelden voor hun wereldhits als 'Rock me Amadeus' en 'In the army now'. Jarenlang zou de uitgever van de muziek de betreffende nummers in diverse landen hebben uitgebracht en de opbrengsten niet volgens ratio hebben verdeeld. Als gevolg daarvan heeft Rob Bolland bij de auteursrechtenorganisatie BUMA/Stemra beslag laten leggen op het tegoed van de uitgeverij van Willem van Kooten, een bedrag van 1,2 miljoen Euro. Bolland stelt zeker nog 2,5 miljoen te goed te hebben. Rob Bolland stelt in het artikel dat veel

gelden buiten de contracten om achter zijn gehouden. Van Kooten stelt echter dat alles volgens contract is gelopen en dat er misschien foutjes zijn gemaakt. Het door Bolland genoemde bedrag vindt van Kooten volledig uit de lucht gegrepen. Bolland en Bolland maakten in de zeventiger jaren vooral hits door het immense pluggen van hun muziek via Radio Noordzee en Veronica en ze namen een aantal prachtige jingles voor RNI op. Van Kooten kennen we als Joost de Draayer, die vooral bekend is als platendraaier via ondermeer Veronica en RNI.

Reünie Radio 192

VR 8 JULI: Afgelopen zondag 3 juli is er een reünie georganiseerd voor oud Radio 192 medewerkers en luisteraars in Museum RockArt in Hoek van Holland. Alex van den Hoek maakte een samenvatting van die dag, die via de volgende link is te zien: http://youtu.be/ZyzUcyNbDUs?hd=1

Edvard Niessing en Michael Bakker © Vincent Schriel

Eindelijke de juiste

DI 12 JULI: John Ross Barnard, zo laat Chris Edwards ons vanuit Engeland weten, gebruikt 'Happy days are here again' in de uitvoering van Jack Teegarden op Radio 390 als tune voor zijn programma.

Ray Teret terug op de radio

DO 14 JULI: Spoedig zal de ex Caroline North deejay Ray Teret weer te beluisteren zijn op de radio en zal hij programma's gaan presenteren voor het internetradio station Voice of Peace. Aldus Doug Wood, programmaleider bij het station. Ray Teret was in de jaren zeventig ook binnen de ILR in Engeland werkzaam en wel als presentator bij Piccadilly Radio. In 1983 trad hij in dienst van Signal Radio, in Stoke on Trent. www.1540thevoiceofpeace.co.uk

Opening in Harwich

ZA 16 JULI: Vandaag is voor medewerkers en genodigden de mogelijkheid het totaal gerestaureerde lichtschip LV18 te bezoeken in de haven van Harwich waar het een vaste ligplaats heeft gekregen van de autoriteiten. Het schip werd voor een aantal RSL uitzendingen gebruikt terwijl ook

BBC Radio Essex het schip, destijds afgemeerd in de haven van Harwich, als tijdelijk zendschip inzette. Ook deze dag is BBC Radio Essex weer aanwezig en wel tussen 1 en 4 in de middag waarbij het programma 'Steve's Summer Saturday' live vanaf het schip zal worden uitgezonden. Een uitgebreid verslag over deze dag, met mooie foto's gelardeerd, kun je vinden op www.radiolondon.co.uk

Uniek document

ZA 16 JULI: Opruimen kan soms van nut zijn bij het terugvinden van oude documenten. Het overkwam recentelijk Look Boden, die in de jaren zestig voor de zeezenders Radio Dolfijn en Radio 227 werkte. Hij vond zijn ontslagbrief terug, die tevens diende als een soort van certificaat voor goed verrichte arbeid. Dank aan Look voor het delen van dit document met onze lezers.

CARSTEAD ADVERTISING LTD

RADIO 355 & RADIO 227 114 Kings Road Chelsea SW3 KEN 1551

12th July, 1967.

Mr.Look Boden.

Dear Mr.Boden,

I am sorry to have to tell you that the company has decided to close down Radio 227. It seems that the Dutch Government are to introduce legislation against the off-shore radio stations, possibly by October. It takes a long time to establish sufficient revenue to run a radio ship and we shall not now have the necessary time.

This note is to give you two weeks notice from today. We shall cease broadcasting on 26th July and all announcers can broadcast during that week if they wish and if agreed to by Mr.Whalmer.

We expect you to behave in a professional manner during our last week and if there is any help we can give you in getting a new job, we shall do this willingly.

We have appreciated your work with us and we wish you all good luck in the future.

Yours sincerely,

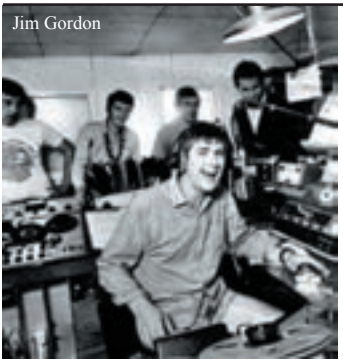
Jim Gordon

Duitsland
ZO 17 JULI: Maar er kwamen meer interessante zaken de laatste tijd binnen, zoals vandaag tal van krantenknipsels, die door Francois Lhote werden gestuurd. Ondermeer was er een prachtig artikel uit een Duits tijdschrift, waarin een bezoek aan Radio Caroline North werd beschreven. Het toonde ondermeer unieke foto's van Jim Gordon in zijn cabine en in de studio. Moet toch slapeloze nachten hebben opgeleverd om in die hut te moeten overnachten.

Aandacht op 31 augustus
DI 19 JULI: Webradio 192 herdenkt op 31 augustus aanstaande het sluiten van de Nederlandse en Engelse zeezenders in Museum RockArt in Hoek van Holland. Om 12.00 uur staat een discussieprogramma gepland over de zeezenders die er voor kozen om na 31 augustus 1974 door te gaan. De programma's worden gemaakt via studio 2 van Radio Veronica. Informatie over de gasten op deze dag en verdere activiteiten wordt binnenkort bekend gemaakt.

VPRO gaat aandacht besteden aan Radio London
WO 20 JULI: Het duurt nog even voordat het zondag 14 augustus is maar op die bewuste zondag zal op Radio 1 in het prachtige historische programma OVT van de VPRO tussen 10 en 12 een van de onderwerpen betrekking hebben op het legendarische Radio London. Al in 1968 was het Peter Flik die aandacht besteedde via de VPRO – op dezelfde 14e augustus – door het gehele laatste uur van Radio London opnieuw uit te zenden via de publieke omroep. Nu, vele decennia later, zullen op zondag 14 augustus via Radio 1 andermaal fragmenten zijn te horen van deze legendarische zeezender. Bovendien zal een van de allergrootste fans van het radiostation, dat tussen december 1964 en half augustus 1967 via de 266 meter middengolf ons bleef verrassen met prachtige programma's, gaan vertellen over zijn herinneringen aan Big L. Niemand anders dan Tom Mulder, die via Radio Veronica en later de TROS te beluisteren was als Klaas Vaak en later als Tom Mulder programma's presenteerde voor de TROS, Cable One en Radio Tien Gold, zal in het programma OVT zijn verhalen vertellen betreffende de liefde voor Wonderful Radio Londen, ofwel Big L. Na zo vele jaren heeft Radio London nog steeds een plekje in harten van velen, zeker bij Tom Mulder.

Aanvulling van Herman uit Gent
DO 21 JULI: Het nummer 'Don't Go Near The Water' van de formatie Wild Cherry is de intro geweest voor een Mi Amigo jingle met de tekst: 'MI AMIGO 259 , MI AMIGO 259', aldus Herman Content uit Gent. Verder meldt Henny Meyners dat het nummer 'White Suit Samba' van Jack Parnell and his rhytmn, dat al in de discografielijst staat, ook werd gebruikt op de internationale service van Radio Atlantis voor een jinglesketch die begon met 'Where is the chief engineer, I don't know….' Inderdaad over de behoefte de zender te voeden met 'beef'.

Een deel van het Waves Radio team

Buitengaats
ZA 23 JULI: Vandaag zijn de uitzendingen van start gegaan vanaf de MV Scotia 2, een tijdelijk zendschip dat verankerd is voor de Noordoostelijke kust van Scotland en haar programma's speciaal richt op het vissersdorp Peterhead. Het project is tot stand gekomen met als doel te vieren dat voor het 50ste jaar in opeenvolging de Schotse week wordt gevierd en tevens dat het 21 jaar geleden is dat de uitzendingen, toenmalig als RSL, van Waves Radio werden uitgezonden. Normaal is het station via de FM en via het lokale DAB net te beluisteren. Voor de medewerkers van het station ging een droom in vervulling, spelevaren en muziek maken vanaf een tijdelijk zendschip.

Bijnaam
DI 26 JULI: Ook deze keer weer een bijnaam te rapporteren. Ik hoorde deze voorbij komen in een programma uit de maand mei 1971 van Klaas Vaak op Radio Veronica. De toenmalige programmaleider Rob Out had hem gewezen op het gegeven dat hij te vaak het tijdsignaal verkeerd zou hebben gegeven, hetgeen reden was om Rob 'Tijdman' Out te laten ontstaan.

T-shirt
ZA 30 JULI: Ook deze maand weer tijd voor een T-shirt dat betrekking heeft op radio. Dit keer een foto uit de collectie van Rob Olthof. De persoon met een T-shirt maakte in de jaren tachtig reclame voor het toen zeer populaire Hofstad Radio, dat vanuit Den Haag haar programma's illegaal uitstraalde. De foto, die in de woonkamer van Rob Olthof werd genomen, toont trouwens nog een persoon met zeezenderachtergrond. De wijzende man is niemand anders dan de destijds populaire presentator van 'Men vraagt en wij draaien' op Radio Veronica, Frans Nienhuys.

Discografie dubbele titel
DO 4 AUG: Bij het afluisteren van een programma van Holly Michaels op Laser 558 uit het jaar 1985 kwam ik een promospot tegen voor het programma 'Sixties Sundays' met een tekst die ging als: 'Going back to the original hits on Laser 558 on Sixties Sundays'. In de intro van de spot hoorde ik Phil Collins en in de uitro The Supremes, beide keren met het nummer 'You can't hurry love'.

Andermaal 14 augustus
ZA 6 AUG: Tijdgenoten van mij, dus diegenen die tegen of over de 60 jaar zijn, staan rond deze tijd altijd weer stil bij de closedown van de Britse zeezenders. Als gevolg van de invoering van de Marine Offences Act werd het vanaf 15 augustus van dat jaar officieel onmogelijk mee te werken aan een zeezender voor de Britse inwoners. Dat betekende tevens dat bevoorraden van een zendschip vanuit een Britse haven niet meer werd toegestaan en het adverteren op een dergelijk commercieel station, opererend vanuit internationale wateren, in principe verleden tijd werd. Op die bewuste 14 augustus 1967 verdween het merendeel van de toen nog actieve zeezenders uit de ether. Radio Caroline, toen actief met twee zendschepen, bleef onder moeilijke omstandigheden

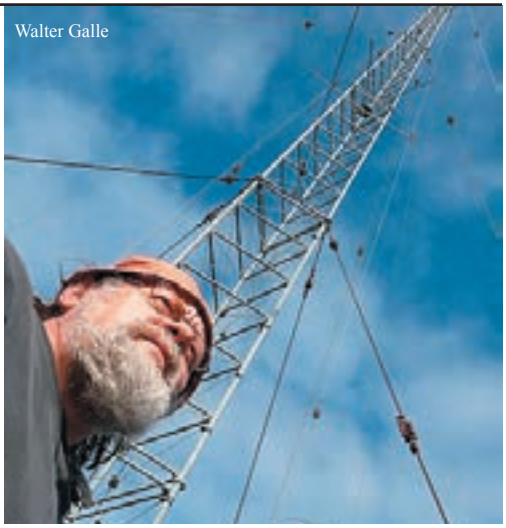
Walter Galle

in de ether totdat financiële problemen in maart 1968 ook een voorlopig einde maakten aan dit station. In het programma 'Middagboot' op Radio Waddenzee, zal op vrijdag 12 augustus tussen 18.15 en 19.00 uur Walter Galle kortelings stil staan bij het verdwijnen van de toenmalige Britse zeezenders.

Overleden
DI 9 AUG: Barend Blankenstein is vandaag op 63-jarige leeftijd in Bilthoven overleden. Dat meldt de Stichting Norderney. Barend Blankenstein werkte van 1970 tot 1974 bij de zeezender Radio Veronica. Daarna was Barend Blankenstein onder andere werkzaam bij de Universiteit Utrecht. "Barend Blankenstein was een stille werker, op de foto is Barend aan het werk in studio 5 van Radio

Barend Blankenstein (archief Alex vd Hoek)

Veronica in Lapershoek in Hilversum", aldus de Stichting Norderney.

Historische foto

WO 10 AUG: Op zoek naar afbeeldingen voor een nieuwe aflevering van de serie Muziek, media en andere herinneringen, kwam ik deze foto in mijn archief tegen die niets met de serie te maken heeft maar wel interessant is te delen met de lezers. De foto is genomen in het prille begin van zijn commentator-loopbaan en wel in Groningen waar hij vertoefde op de Wielerbaan, die speciaal was aangebracht ten bate van de Groninger Zesdaagse in de toenmalige Martinihal. Hij werd er, in 1977, geïnterviewd door een medewerker van Studio '73, waar ik destijds als programmamaker en programmaleider actief was. Sport is altijd een belangrijk onderdeel van de programma's van de toenmalige ziekenomroep van het Katholieke Ziekenhuis geweest. Zo waren er voor de patiënten op de zondagmiddag vaak verslagen van allerlei wedstrijden vanaf de velden en in de zalen. Op de maandagavond was er altijd een avond vol nabeschouwingen op de sport van het weekend, met telkens gasten uit de sportwereld achter de microfoon, dit alles onder verantwoordelijkheid van medewerker Wennie Eilers, die een goed team om zich heen had gevormd. De man op de foto begon zijn sportloopbaan als basketbalspeler in Haarlem, haalde kortelings het Nederlandse team en naast het schrijven van sportverslagen op free lance basis was hij in 1972/1974 ook te beluisteren in het door het AD gesponsorde 'AD Sport en Sportwereld' op de zeezender Radio Noordzee, een programma dat ondermeer als presentator Nico Steenbergen en verslaggever Harry Vermeegen had. De foto toont een toen nog jonge Mart Smeets, gefotografeerd door Rob Bakker.

Dank aan: Martin van der Ven, Henny Meijners, Herman Content, Rob Olthof, Tom Mulder, Lennard de Bles, Walter Galle en Rob Bakker

Samenstelling: HANS KNOT

WO 6 JULI: Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum bereikte een mijlpaal binnen de in 2007 gestarte reddingsoperatie 'Beelden voor de Toekomst'. Medewerkers van Beeld en Geluid digitaliseerden de afgelopen vier jaar ruim 140.000 uur aan audiovisueel- en filmmateriaal; van het eerste Journaal uit 1956 tot de onlangs gedigitaliseerde audio opnames van de populaire televisieserie 'Ja zuster, nee zuster'. Ook werd er een miljoen fotonegatieven omgepakt en van barcodes voorzien ter voorbereiding op het digitaliseringproject. In totaal zijn er inmiddels 575.000 foto's gedigitaliseerd. De collectie bestaat uit foto's gemaakt tijdens televisieopnames, maar ook foto's van presentatoren, decors en bijvoorbeeld de technische apparatuur. Medewerkers van Beeld en Geluid redden, eveneens binnen het project 'Beelden voor de Toekomst', 4330 uur aan geluidsopnames behorende bij televisie- en bioscoopfilms vanaf de jaren '50 tot en met de jaren '90. Een groot deel van het materiaal was namelijk onder invloed van de ongunstige klimaatcondities 'zuur' geworden. Door de verslechterde kwaliteit zouden de banden op den duur niet meer afspeelbaar zijn. Om deze historische opnames te kunnen behouden, werd al het geluid van acetaatdrager overgezet naar polyesterbanden.

BEELDEN VOOR DE TOEKOMST

VR 8 JULI: De leiding van Sky Radio voert de 'muziekgarantie', waarbij een plaat tijdens een werkdag slechts één keer te horen is, opnieuw in. Men doet dat ditmaal onder de noemer 'No Repeat Workday'. In 2006 voerde men bij Sky Radio de 'muziekgarantie' voor het eerst in. Tussen 9.00 en 17.00 uur werd er nooit een dubbele plaat gedraaid. Hier kwam toen kritiek op van RTL FM, omdat de leiding van dit station eenzelfde format al eerder had ingevoerd. Twee jaar later liet Sky Radio de muziekgarantie weer los. "Een garantie is bij ons ook een honderd procent garantie en die belofte kunnen we niet meer volledig waarmaken. Daarom is de garantie alleen voor de actuele hits die populair zijn onder onze luisteraars, losgelaten," zei en woordvoerder van het station daar toen over. Nu kiest Sky Radio dus toch weer voor de muziekgarantie en de woordvoerder van het station verkoopt het als iets nieuws.

"Een unieke stap, want geen andere radiostation in Nederland geeft deze harde garantie af. Wekelijks luisteren ruim 3,5 miljoen Nederlanders op het werk naar de radio. Uit onderzoek blijkt dat mensen juist dáár meer variatie willen. Daarom hebben we besloten vanaf maandag deze unieke garantie af te geven. We merken dat de actuele hits van artiesten als Adèle en Bruno Mars in korte tijd net zo populair zijn als klassiekers van Madonna of Phil Collins."

ZO 10 JULI: Het D66-Kamerlid Kees Verhoeven wil van staatssecretaris Teeven (Justitie, VVD) weten wat hij met Buma/Stemra gaat doen om artiesten en componisten het geld te laten krijgen waar ze recht op hebben. De sociaalliberaal vroeg aan Teeven of hij de auteursrechtenorganisatie gaat doorlichten en zo nodig onder curatele stelt na de zoveelste klacht over de manier waarop deze wordt bestuurd. Buma/Stemra heeft een wettelijke monopoliepositie, want componisten die hun geld willen innen hebben geen andere keuze dan gebruik te maken van deze organisatie. Leden klagen over te weinig transparantie rondom grote geldstromen en vinden dat uitgevers teveel macht naar zich toe hebben getrokken. Verhoeven: "Steeds weer blijkt dat de wijze waarop Buma/Stemra wordt bestuurd tot problemen en ontevredenheid leidt. Daarom heb ik Teeven gevraagd of hij bereid is de leiding door te lichten en indien nodig maatregelen te nemen." Door de vragen van Verhoeven moeten eventuele misstanden bij Buma/Stemra opgehelderd worden. De sociaalliberaal wil dat Teeven alle opties overweegt om Buma haar wettelijke taak op een juiste manier te laten uitoefenen. "Als verscherpt toezicht het juiste middel is, dan moet dit. Het gaat hier om miljoenen euro's van artiesten en componisten die hier hard voor hebben gewerkt. Dit moeten ze dan ook terugzien. Bovendien is het geen zaak van vandaag, maar speelt dit al langer. Het is de verantwoordelijkheid van Teeven om de problemen op te lossen."

WOE 13 JULI: News Corporation, het bedrijf van mediamagnaat Rupert Murdoch, trekt het bod op de resterende aandelen in mediabedrijf BSkyB in. Dat meldde het Britse Sky News, ook van Murdoch. Hij zal wel aandeelhouder willen blijven in het bedrijf, maar zijn belang niet verder willen uitbreiden. De Britse premier David Cameron riep Murdoch eerder op, in het licht van het afluisterschandaal bij boulevardblad News of the World, ervan af te zien een meerderheidsbelang in BSkyB te verwerven.

VR 15 JULI: De zendmast van Lopik is vanmiddag uit voorzorg uitgeschakeld na een korte brand. Lopik besloot tot de afsluiting in verband met de gebeurtenis in Hoogersmilde, waar de televisiezendmast vanmiddag na een brand voor een deel afbrak**.** Door de afsluiting van Lopik kan het overgrote deel van het land geen radio meer via de FM ontvangen. Naar schatting 80 tot 90 procent van Nederland is door de storing getroffen. Televisiekijkers hebben alleen problemen als ze kijken via Digitenne, digitale ethertelevisie. Gedurende de afgelopen nacht woedde in de 367 meter hoge zendmast korte tijd brand. De brand leidde toen niet tot storingen. Ook hoefde de brandweer niet te blussen. Door het grotendeels instorten van de toren in Hoogersmilde kunnen grote delen van noord en oost Nederland geen televisie en radio ontvangen. Ook de functie van calamiteiten mast kwam door de brand en het instorten te vervallen. Spoedig zal er een beslissing worden genomen het signaal voor de gebieden elders te halen en noodmasten te bouwen.

Zendmast Hoogersmmilde

MA 18 JULI: Acteur John Kraaijkamp is gisteren in zijn woonplaats Laren overleden. Hij is 86 jaar geworden. Volgens zijn familie was hij er al geruime tijd slecht aan toe. "Hij is rustig ingeslapen in het bijzijn van zijn vier kinderen, zijn ex-vrouw, zijn beste vriend en diens echtgenote", zei vanochtend de woordvoerder van de familie, Sidney

Brandeis. "Zo had hij het graag gewild." Kraaijkamp was "lichamelijk op, maar geestelijk nog zeer in orde," aldus Brandeis. "Hij was tot het laatste moment volledig bij." Kraaijkamp hoorde tot de grootste acteurs van zijn generatie. Hij onderscheidde zich op het toneel, in films en op televisie, zowel in serieuze genres als in lichtvoetig werk. Gedurende zijn loopbaan zijn hem tal van onderscheidingen toegekend, waaronder de Louis d'Or en het Gouden Kalf. Op televisie was hij onder meer te zien in: 'Het zonnetje in huis', dat van 1993 tot en met 2003 (eerst VARA, later RTL 4) werd uitgezonden. Kraaijkamp speelde in deze serie onder meer met zijn zoon Johnny Kraaijkamp jr. In 1998 kreeg hij een Gouden Beeld voor zijn rol in 'Het zonnetje in huis' (Beste Acteur Comedy). Vrijdag zal rechtsreeks een herdenkingsdienst op de televisie worden uitgezonden. De acteur was al geruime tijd woonachtig in het Rosa Spierhuis in Laren. Hij nam er zijn intrek in de kamer waar vroeger tekenaar Marten Toonder woonde. Vorig jaar april vierde hij er nog zijn 85ste verjaardag in aanwezigheid van onder anderen Mies Bouwman, Rijk de Gooyer en André van Duin. Bij die gelegenheid verscheen ook een boek over zijn leven.

MA 18 JULI: De noodmast, die komt te staan op een terrein van Defensie in Assen, is naar verwachting aan het einde van de week helemaal operationeel. Hij moet een fors deel van de functies van de ingestorte zendmast in Hoogersmilde overnemen. Dat liet de eigenaar daarvan, Novec, weten. De honderd meter hoge noodmast is in de nacht van zaterdag op zondag in delen aangekomen in Assen. De komende dagen vinden nog voorbereidingen plaats. Novec wil hem dinsdag overeind laten zetten. Daarna moeten er nog zenders in worden gehangen.

D1 19 JULI: De zendmast in het Nederlandse IJsselstein (Lopik) is weer volledig operationeel, na de zware moeilijkheden van vrijdag jongstleden. Alleen Radio 4 is nog niet terug. Alle andere zenders draaien weliswaar nog niet op vol vermogen. Volgens de zendmasteigenaar NOVEC wil men testen of er niet weer brand kan ontstaan, aangezien nog niet duidelijk is waar het vuur vrijdag precies vandaan kwam. Zondagnacht waren de werkzaamheden in de toren klaar. Gisteren, maandag, werd in de loop van de dag getest met de zender van 3FM. Daar zijn daarna ook Radio 2, BNR Nieuwsradio en Q-music bijgekomen. Het regionale Radio M is nooit uit de ether geweest omdat de omroep gebruik maakt van een ander deel van de zendmast. Daarnaast is KPN de zenderoperator van de regionale omroep, waar de rest gebruik maakt van de diensten van Broadcast Partners. De mast was buiten gebruik sinds vrijdag, toen door een oververhitte kabel een brandje ontstond. De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) wil vanuit de overheid een onafhankelijk onderzoek naar de problemen, en start zelf ook een onderzoek. Op Radio 1 noemde radiodirecteur Jan Westerhof van de NPO het onaanvaardbaar dat zenders zo lang uit de lucht zijn. Naast het feit dat een aantal zenders en hun medewerkers de afgelopen dagen overuren hebben moeten maken als gevolg van de brand in de zendmasten van Hoogersmilde en Lopik, zijn ook adverteerders van de commerciële stations gedupeerd. Het gaat om adverteerders die vrijdag en in het weekend spots hadden draaien bij onder meer de STER, ORN (regionale omroepen) en Q-music. Zo laat een woordvoerder van Mediabureau ZIGT weten dat men op dit moment in gesprek is om de gevolgen helder te krijgen. Welke spots zijn wel volledig hoorbaar geweest en welke niet? Er zal ook naar een passende compensatie, richting de adverteerders, gestreefd worden. Zodra er duidelijkheid is zal iedere adverteerder, die klant is bij ZIGT en een radiocampagne had lopen gedurende de momenten dat deze masten uitgeschakeld waren, persoonlijk op de hoogte worden gesteld over welk deel van de campagne waar niet te horen is geweest en wat hiervoor het compensatievoorstel is.

Zendmast IJsselstein

WO 20 JULI: Sesamstraat bestaat dit jaar 35 jaar in Nederland en speciaal voor deze gelegenheid is voor alle bewoners van Sesamstraat een reuzengrote verjaardagskaart gemaakt van 1.80 meter hoog. Onder het toeziend oog van Elmo, Tommie, Bert en Ernie hebben vele kindjes vandaag de kaart als eerste ondertekend en zijn ze op de foto gegaan met hun Sesamstraat vriendjes. Met de kaart wordt de aftrap gegeven aan de viering van 35 jaar Sesamstraat. Acteur Arjan Smit, beter bekend als Arjan uit Sesamstraat, en actrice Tanja Jess hebben de kleine fans ter plaatse aangemoedigd. De enorm grote verjaardagskaart gaat van-

Tanja Jess feliciteert Sesamstraat
© Evert Elzinga

af vandaag 'on tour' en kan door alle Sesamstraat fans uit het hele land ondertekend worden. In de loop van het jaar worden Sesamstraat fans opgeroepen om mee te doen aan diverse feestactiviteiten. Zo kunnen creatieve geesten een nieuw lied schrijven voor Pino en een nieuwe outfit ontwerpen voor de personages. Vanaf augustus is de familievoorstelling Het mooiste van Sesamstraat ook weer in de theaters te zien.

DO 21 JULI: De TROS haalt een behoorlijk deel van de eigen kinderprogramma's van de buis. De leiding van de omroep vindt het onduidelijk wat is toegestaan als het gaat om de relatie tussen deze programma's en merchandising. "Ik heb besloten om de kinderprogrammering af te bouwen'', zegt directeur Peter Kuipers in een gepubliceerd interview in de Volkskrant. De TROS kreeg de afgelopen jaren enkele malen een boete van het Commissariaat voor de Media omdat de omroep zich schuldig zou hebben gemaakt aan dienstbaarheid aan de commerciële belangen van derden. Die zouden geld verdienen met de verkoop van merchandise producten van kinderprogramma's die de TROS uitzond.

VR 22 JULI: De leiding van SBS heeft Leo van der Goot aangesteld als de nieuwe directeur televisie. Hij volgt Tina Nijkamp op die haar functie neerlegt wegens ernstige familieomstandigheden. "Ik ben de afgelopen tijd getroffen door meerdere dramatische omstandigheden binnen mijn familie. Dat vergt al mijn aandacht en energie. Leiding geven aan drie televisiestations betekent nagenoeg 24/7 bezig zijn met werk, maar dat kan en wil ik nu en de komende tijd niet. Ik hoop dat iedereen daar begrip voor op kan brengen." Algemeen directeur Eric van Stade: "Ik betreur het heel erg dat Tina haar functie neerlegt, maar kan alleen maar respect voor haar besluit hebben. Ik hoop en wens dat er voor haar betere tijden aan gaan breken. Met Leo van der Goot als opvolger hebben we de absolute top in huis. Als adviseur heeft hij ons de afgelopen maanden erg geïnspireerd en ik ben erg blij dat hij zijn werk structureel zal gaan voortzetten."

ZA 23 JULI: De Avondetappe, sinds 2003 de traditionele afsluiting van een Tourdag bij de NOS op de televisie, blijft ook volgend jaar 'in koers'. Dat heeft presentator Mart Smeets aan het einde van de laatste uitzending van dit jaar namens de NOS bekendgemaakt. Hiermee komt de omroep terug op het eerder genomen besluit het late avondprogramma om praktische en financiële redenen na dit jaar te staken. De presentatie van een avondprogramma tijdens de Tour én tijdens de Olympische Spelen is nauwelijks te combineren voor een en dezelfde presentator. De Spelen beginnen volgende zomer al vijf dagen na de Tourfinish. Mart Smeets is, zoals eerder aangekondigd, in Londen het gezicht van het avondprogramma van de NOS. Maarten Nooter, hoofdredacteur NOS Studio Sport, licht de overwegingen toe: "We wijken hiermee af van ons eerdere besluit, maar de makers hebben het programma tot zo'n succes gemaakt dat we vinden dat er in 2012 een vervolg moet komen. Deze beslissing is bovendien niet in de laatste plaats te danken aan de kijkers; er keken gemiddeld ruim een kwart meer mensen naar deze editie dan het jaar ervoor.

MA 25 JULI: Talpa Media Holding is bereid haar aandeel in RTL Nederland van ruim 26 procent af te stoten. De NMa stelt dat als voorwaarde om Talpa samen met de Finse uitgever Sanoma de Nederlandse activiteiten van SBS Broadcasting over te laten nemen. Woordvoerder Thomas Notermans van Talpa liet het volgende aan het AD weten: "De bal ligt nu bij RTL, die tot eind volgende week de tijd heeft het aandeel terug te kopen. Als dat gebeurt, krijgen wij Radio 538 weer terug zoals ooit is afgesproken. Dat is zeer aantrekkelijk, omdat dit radiostation nu de marktleider is."

WO 27 JULI: Sander van Hoorn wordt de multimediale correspondent voor NOS Nieuws in de Arabische wereld. Van Hoorn is al als correspondent voor de NOS actief in Israël en de Palestijnse gebieden. De 40-jarige Van Hoorn richt zich in zijn nieuwe werkgebied op alle actualiteiten in de regio die zich uitstrekt van Marokko tot Irak en van Syrië tot Jemen, plus de niet-Arabische landen.

DO 28 JULI: Catherine Keyl keert terug op de televisie. Zij zal op maandag een talkshow presenteren om 16.30 uur op Nederland 2. Het programma is wel dagelijks te zien en wordt afwisselend door verschillende presentatoren geleid. Een daarvan is Sipke Jan Bousema, de andere namen worden op de najaarspresentatie van de NTR bekend gemaakt.

DO 28 JULI: De RTL Group neemt alle aandelen die John de Mol in RTL Nederland had over. Dat maakte het mediabedrijf vandaag bekend. De Mol, die zijn aandelen van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) moest verkopen om de Nederlandse SBS-stations aan te kunnen schaffen, krijgt in ruil daarvoor de aandelen van Radio 538, Radio 10 Gold en Slam FM terug, die hij in het verleden aan de RTL Group verkocht.

DO 28 JULI: De publieke omroep (NPO) heeft plannen om tijdelijk Radio 1 via de middengolf vanuit Engeland te laten uitzenden. De ontvangst van de publieke radiostations vanuit de zendmast in Lopik is nog niet op het oude niveau. De oorzaak ligt in de beperkingen aan de zendmast, die op last van de eigenaar zijn opgelegd. Met name de ontvangst van Radio 1 in delen van zuid Brabant ondervindt problemen. De NPO wil voor Radio 1 op korte termijn een tijdelijke AM-zender in Groot-Brittannië in gebruik nemen. Daarna kan Radio 5 terug worden gebracht op 747AM, de frequentie waar nu Radio 1 als noodvoorziening op uitzendt.

MA 1 AUG: Muziekstation TMF (The Music Factory) gaat definitief bijgezet worden in het museum van teloorgegane televisiestations. MTV Networks meldt dat de stekker uit het clipstation gaat. In MTV's nieuwe programma-aanbod is geen plaats meer voor TMF. TMF werd in april al van de kabel gehaald en zou doorgaan als digitaal televisiestation, maar zelfs dat zit er niet meer in. Daarmee komt een einde aan meer dan 15 jaar Nederlandse muziektelevisie. Het station werd in 1995 opgericht door onder meer Radio 538-directeur Lex Harding en was binnen de kortste tijd succesvoller dan het Amerikaanse voorbeeld MTV. In 2002 nam MTV Networks TMF over en maakte er een interactief muziekstation van. Niet onbelangrijk in het succes van de eerste jaren waren de vj's, die het station een gezicht gaven. Presentatoren als Sylvana Simons, Bridget Maasland, Fabienne de Vries, Tooske Breugem, Daphne Bunskoek en Valerio Zeno zijn hun loopbaan bij het station begonnen.

WO 3 AUG: De betonnen toren van de zendmast in Hoogersmilde blijkt nog stevig genoeg om een nieuwe antenne te dragen. Dat maakte een woordvoerder van Alticom, eigenaar van de betonnen toren, bekend tegenover het Dagblad van het Noorden. Eerder deze week lieten Novec (eigenaar stalen antenne) en Alticom al weten dat ze de mast het liefst weer in Hoogersmilde herbouwen. "Hoogersmilde is altijd een perfecte locatie gebleken", zegt Jelle Wils, woordvoerder van Novec. Er waren twijfels of de betonnen toren ongeschonden uit de ravage tevoorschijn zou komen. En dat is wel een voorwaarde om de zendmast weer op te bouwen. Gisteren kwam het verlossende woord. "De constructie is nog goed", zegt Leonie Swaak, woordvoerster van Alticom. Voor de zekerheid controleert een extern bedrijf of in de muren geen inwendige scheuren zitten. Het bedrijf maakt de toren stapje voor stapje weer begaanbaar. De lift werkt weer en de elektriciteit wordt de komende dagen weer aangesloten. De toren dateert van 1959. "Het is fijn dat de toren zo degelijk is dat deze een dergelijke klap overleeft", vindt Swaak. Hoewel de toren nog fier overeind staat, is de schade enorm. Swaak: "Een duidelijk beeld hebben we nog niet." Eerder maakte Novec bekend dat zijn schade in de miljoenen loopt. De bedrijven zijn goed verzekerd. "In dat bedrag zit ook de wederopbouw van de mast", zegt Wils.

DO 4 AUG: Lucille Werner wordt ook een van de presentatoren van een talkshow die komend seizoen elke middag op Nederland 2 zal worden uitgezonden. Eerder werd al bekend dat Catherine Keyl en Sipke Jan Bousema elk een vaste dag de presentatie voor hun rekening gaan nemen. Wie de overige twee dagen gaan invullen, is nog niet bekend. Lucille gaat de vrijdageditie maken. Het nieuwe NTR programma zal 'Vijf Op Twee' gaan heten. Het is in de maanden oktober en november dagelijks te zien om 16.30 uur op

Nederland 2. Werner blijft daarnaast gewoon presentatrice van het bekende ballenspel 'Lingo'.

ZA 6 AUG: De radiostations die last hebben gehad van de problemen met de zendmast van IJsselstein (Lopik) en die van Hoogersmilde, bereiden gezamenlijk schadeclaims voor. Naast de publieke omroep is vooral Q-music de dupe van de problemen. In het weekend van 15 juli was het station vrijwel niet te ontvangen via de ether en nog steeds wordt er niet op vol vermogen uitgezonden vanuit IJsselstein. Ook andere commerciële radiostations hadden dat weekend een fors minder bereik. Sky Radio had er vooral in het noorden veel last van, net als Radio Veronica. "Het is verschrikkelijk. Normaal raken radiostations al in paniek als het vijf seconden stil is. Bij ons was het een heel weekend stil!", zegt algemeen directeur Peter Bossaert van Q-music. Volgens hem is de schade groot. "Adverteerders worden op dit moment gecompenseerd voor het mindere bereik. Dat levert grote economische schade op. En straks zullen we ook weer budget in moeten zetten om de luisteraars terug te winnen. We overwegen dus wel een claim. Maar hoe hoog die is en bij wie, valt nu nog lastig te zeggen." Bij wie de schade verhaald moet worden, is nog onduidelijk. Het onderzoek naar wie er schuld heeft aan de situatie loopt nog.

MA 8 AUG: Daphne Bunskoek (NTR), Chris Kijne (VPRO) en Paul Rosenmöller (IKON) presenteren vanaf zondag 11 september om de beurt het nieuwe televisieprogramma 'Gesprek op 2'. Het gesprek, dat zij met hun gast gaan voeren, haakt aan bij de actualiteit, maar gaat verder dan de waan van de dag. De gasten in 'Gesprek op 2' komen uit binnen- en buitenland en uit verschillende hoeken van de samenleving. Wat hen bindt is dat zij invloedrijk, intellectueel uitdagend en maatschappelijk betrokken zijn. Politici, bestuurders, beleidsmakers, machthebbers, cultuurdragers, denkers en wetenschappers passeren op de late zondagavond de revue voor een stevig en inhoudelijk gesprek. 'Gesprek op 2' is de eerste vorm van samenwerking van de ledenomroep VPRO met taakomroep NTR en de levensbeschouwelijke IKON.

WO 10 AUG: Men krijgt bij Radio 6 Soul & Jazz er twee nieuwe collega's bij. Sylvana Simons ademt Soul en Jazz en gelukkig komt ze weer terug op het oude nest om een nieuw programma te maken op de dinsdagavond. Ook muzikale duizendpoot Rob Stenders staat handenwrijvend klaar om op woensdagavond zijn favoriete soul- en jazzmuziek voor Radio 6 luisteraars te draaien. Gerard Ekdom is aan het genieten van een welverdiende vakantie. Omdat Rob Stenders niet kan wachten tot hij volgende maand een eigen programma krijgt op Radio 6 Soul & Jazz, is 'Ekdom's After Dinner Trip' tijdelijk omgedoopt in 'Stenders' After Dinner Trip' met - logischerwijs - Rob Stenders als uw gastheer.

DO 11 AUG: Een jaar lang heeft de interactieve afdeling van Radio 538 - in samenwerking met bureau Dauw en webontwikkelaar Arno Hoogma - aan de zeer geavanceerde website van www.radio538.nl gewerkt. De site trekt maandelijks twee miljoen unieke schermen, meer dan tien miljoen impressies en heeft ruim 230.000 538 VIPS. De nieuwe website bevat de meest nieuwe en unieke technieken, bijvoorbeeld een social media toolbar. Hiermee kan de bezoeker via Radio 538 en het Radio 538 VIP-systeem in één keer alle sociale netwerken beheren en tegelijkertijd meepraten tijdens de Radio 538 uitzending.

DO 11 AUG: Iedereen krijgt ze wel eens in zijn mailbox, de mailtjes met reclame voor penisvergroters en middeltjes als Viagra. Verontrustende luisteraars van het Vlaamse Radio 1 hebben contact opgenomen met het radiostation omdat ze dergelijke advertenties op de site van de publieke omroep zagen staan. Bij Radio 1 dacht men eerst aan een grap, want een luisteraar had een e-mail gestuurd met zijn bedenkingen bij de advertenties voor penisverlengende pillen, die hij had aangetroffen op de website van het radiostation. Al snel volgden meer mailtjes met dezelfde strekking. Eén iemand stuurde zelfs foto's van de advertenties, die een erg verbaasde vrouw toonden met de slogan: 'Surprise her with a longer penis' of 'Add inches right now'. Het blijkt echter dat niet iedereen die advertenties ziet. De oorzaak ligt in een computervirus, mensen die de reclame zien, hebben een Trojaans paard op hun computer. Dit stukje ongewenste software kan ervoor zorgen dat de advertenties, die zichtbaar zouden moeten zijn op de website van Radio 1, op de besmette computers vervangen worden door andere advertenties. Een andere verklaring is dat er een centrale server gehackt is, bijvoorbeeld die van de VRT (waar Radio 1 onderdeel van is).

VR 12 AUG: Het commerciële radiostation Kei-

zerstad FM uit Elst verdwijnt na bijna dertig jaar uit de ether. De frequentie van Keizerstad wordt per 16 september overgenomen door Radio Oranje Nationaal. Volgens woordvoerder Teun Schoenmaker is dit hét moment om het stokje over te dragen aan een club die de behoefte van de luisteraar beter kan vullen. Keizerstad FM begon in 1982 als illegaal radiostation met uitzendingen in grote delen van Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. De studio stond toen in Nijmegen. Men bleek een lange adem te hebben. Talloze invallen van de politie kregen de medewerkers van het station niet stuk. In 1990 werd uiteindelijk een vergunning verworven als publieke streekomroep. Sindsdien zit de studio in Elst. In 1999 werd het een niet-landelijke commerciële omroep. Keizerstad FM is zo'n beetje in heel Gelderland te horen via de FM (Arnhem 95.5, Nijmegen 94,2, Apeldoorn 94,0) en op de kabel. Radio Oranje Nationaal, dat Nederlandstalige muziek van alle genres uit alle jaren draait, is pas begonnen met uitzenden in Brabant. Het bereik van het radiostation, onderdeel van TV Oranje, verdubbelt nadat de frequentie van Keizerstad wordt overgenomen. De medewerkers van Keizerstad FM komen niet te werken voor het nieuwe radiostation.

MICHEL VAN HOOFF
met dank aan RadioVisie

NIEUWS DE WERELD ROND

Werken in Washington

The Voice of Russia (VOR), de opvolger van Radio Moskou, stelt sinds enkele maanden ook programma's samen in Washington. Tot nog toe gebeurde dat alleen in de Russische hoofdstad zelf. VoR ontstond na de val van de Sovjet Unie en is eigendom van de Russische staat. Naar verluidt zijn er 109 miljoen luisteraars in 160 landen. Men maakt programma's gericht op 38 landen via korte golf, medium wave, FM, satelliet en mobiel netwerk. Een Zwitsers onderzoek plaatste het radiostation op de derde plaats, na BBC World Service en Voice of America. De in Amerika samengestelde programma's kunnen beluisterd worden op 1430 AM stations in New York en 1390 in Washington. Bij VoR zegt men dat dit een stap is in meer gedeelde kennis en een betere verstandhouding tussen beide grootmachten. De programma's worden zes uur per dag vanuit Washington uitgezonden tijdens prime time van zowel de ochtend als de vooravond. Alle andere programma's komen vanuit Moskou. Er wordt naar gestreefd om alle uitgezonden informatie zo accuraat en kritisch mogelijk te brengen, want dat is wat het Amerikaanse publiek wil horen.

DE VOORLOPERS VAN DE NEDERBEAT

1957-1966 (DEEL 5)

Andermaal neemt Bert Bossink je mee naar de voorlopers van de Nederbeat en begint daar waar hij vorige maand is gestopt.

Het Limburgse duo de Selvera's, bestaande uit Mieke en Selma 'Zus' Jansen werd in 1955 opgericht. Ze waren vooral in Zuid Nederland en België ontzettend populair. Hun superhit 'De Postkoets' werd in 1958 al goud en werd in 1960 zelfs platina door de verkoop van meer dan 200.000 exemplaren in Nederland en België. In 1959 namen ze al een cover op van het door Connie Francis bekend geworden 'My happiness' op, maar dit nummer is natuurlijk niet origineel van Connie Francis, want er zijn vele andere versies bekend, ondermeer van Elvis Presley, Rene and the Alligators, Jim Reeves en Pat en Shirley Boone. Later schitterde Mieke als Mieke Bos in musicals als: 'Sound of Music' De vervangers voor haar in de Selvera's waren ondermeer de zangeres Greetje Mona en Jenny Donker.

Het repertoire uit de 60'er jaren van de Selvera's vind ik eigenlijk wel het leukste. In 1960 gingen ze zelfs samen met Johnny Kraaykamp een cover maken van de Jim Reeves hit 'He'll have to go'. In het Nederlands kwam het uit onder de titel:'Blijf bij mij'. Kortgeleden is er voor slechts 5 Euro een soort Greatest Hits van de Selvera's uitgekomen op de CD 'DE SELVERA'S' (CNR 22226192). En de nummers erop lopen maar tot ongeveer 1961 met ondermeer een cover van de

Johnny Lion & the Jumping Jewels live at the Galeries, Scheveningen in 1964 met nummers van Gerry & the Pacemakers ('I'm the one') en van the Beatles ('I saw here standing there'). De Engelse beat begint meet invloed te krijgen bij Haagse Rock & Roll groepen.

Duitse Siw Malmkwist hit 'Dank je voor die bloemen'. In 1962 stapten de Selvera's over naar Artone en werden daar geproduceerd door Lion J. Swaab dit met arrangementen van de orkesten van Coen van Orsouw en Eddy de Jong. Ik vind wel dat het repertoire uit de Artone periode minder smartlapachtig klinkt dan bij CNR in de 50er jaren. Het klinkt bij Artone wat volwassener en niet meer zo lief.

Leuke covers door de Selvera's opgenomen zijn bijvoorbeeld hun uitvoering van 'Colinda', dat we kennen van Lucille Starr. Verder 'De drie musketiers', naar het origineel van Conny Froboess (1964). Ook wil ik 'Zwemmen leer je in zee' uit 1964 noemen dat origineel van Manuela is. Verder natuurlijk 'Huil niet om de liefde darling' waarvan het origineel uit 1964 stamt van Siw Malmkwist. Van Connie Francis is er wel een van haar leukste nummers uit 1964 bewerkt: 'Napoli'. Bij het nummer 'Cinderella uit Hawaï' is te melden dat deze vermoedelijk nog niet eerder uitgebracht werd en pas verscheen op een LP uit 1980: 'DE SELVERA'S 15 SELVERA SUCCESSEN' (ARTONE BDRS 1661). In 1967 werd de laatste single van de Selvera's uitgebracht: 'Bon Giorna Bambina' gekoppeld aan 'De eerste kus'.

Wie in 1961 het radioprogramma 'Teenager Muziek Expres' beluisterde op Radio Veronica 192 kreeg heel vaak leuke informatie over bepaalde nieuwe artiesten, waarvan muziek in dat progamma gedraaid werd door bijvoorbeeld Brenda. Later kwam Bob erbij (Krijn Torringa) en werden het Bob en Brenda, die 'Teenager Muziek Expres' presenteerden.

De van Indonesische afkomst zijnde Hot Jumpers waren al in 1956 in Bandoeng opgericht, en kwamen in 1958 naar Nederland. Ze bestonden uit Oscar Rexhauser op de basgitaar, Jim Pownal: zang, Dolf van Caspel: gitaar, Jan Ochies: gitaar, Wim Monorfa: gitaar, Wim Kroesen; drums en Joop van den Brink. Zoals alle Indo-

Wereldkroniek, augustus 1963

The Hotjunmpers: deze Indogroep maakte al in 1961 een fraaie versie van "Hippy Hippy Shake" die ten doop werd gehouden in het Veronica progamma Veronica's Teenager Muziek Expres. Ze waren hun tijd ver vooruit want in 1963 namen de Engelse Swinging Blue Jeans het nummer op en toen werd het een wereldhit. Ze waren Nederlands meest succesvolle supporting-act vanaf 1959 tot 1967 bij internationale artiesten als Freddy Cannon, Jim Reeves, en Cliff Richard & Shadows.

rock bandjes uit die tijd hadden de Hot Jumpers twee sologitaristen. Door hun vele optredens in Den Haag mochten ze bij Bovema in 1961 een eerste single opnemen. Dat werd de Rock en Roll klassieker 'Hippy Hippy Shake', een compositie van Chan Romero die het omstreeks 1958 ook zelf opgenomen had. Op de achterkant stond het nummer 'I'm in love again' dat werd geschreven door de C & W zanger George Morgan, die er in 1959 een Country and Western hit mee had in Amerika. De Hot Jumpers vonden dit nummer op een verzamel LP met oude C & W nummers. Persoonlijk vond ik deze originele versie nog op de LP 'Lonesome Cowboy' uit 1962 op het Philips label. CBS had nog geen eigen vertegenwoordiging, en alle Columbia USA opnamen werden toen nog op het Philips label uitgebracht.

The Hot Jumpers vielen dus op bij 'Teenager Muziek Expres' en wel door hun felle manier van gitaarspelen. In het Veronica progamma werd de luisteraar aangeraden dat als je net zo gitaar wilde spelen als de Hot

Een van de eerste Nederlandse covers van een Merseybeatnummer, "How do you do it"" van Gerry & The Pacemakers, door Rob de Nijs & The Lords. Goed voor een 4e plaats op de "Tiener Topper Tijd" Top 15 van Radio Luxemburg.

Beatles single "How do you do it", opgenomen in 1962 en geschreven door Mitch Murray. Deze single is in 1976 uitgebracht op blauw vinyl tijdens een Fans' Mystery Tour te Boston juli-aug. 1976 USA. De achterkant is "Revolution".

Jumpers je een schriftelijke gitaarcursus diende te volgen. In datzelfde progamma werd ook de single van Johnny Preston gedraaid: 'Leave my kitten alone'. Laten The Beatles in 1963, tijdens de opnamen van hun eerste LP 'Please please me', dit nummer wel te hebben opgenomen maar het niet op de LP te hebben gezet. Jaren later kwam de uitvoering van 'Leave my kitten alone' door de Beatles boven water. Ik denk dat het eind 80'er jaren op een Beatles bootleg stond, waar we ook 'Hippy Hippy Shake' op terug vinden.

Cliff Richard met Jet Harris, Rotterdam Ahoy april 1962. Zeer zeldzame foto van Cliff Richard met Shadows bassist Jet Harris die toen zijn laatste optreden met the Shadows gaf voordat hij eruit stapte rond april 1962. Deze foto werd door wijlen Jet Harris persoonlijk gesigneerd tijdens de vele ontmoetingen die we met hem hadden tussen 1988 en 2010.

Veel Engelse groepen speelden dit nummer al rond 1961-1962, dus ook The Beatles en The Swinging Blue Jeans. Deze laatste groep besloot dit nummer in 1963 op te nemen en het werd, zoals bekend, ondermeer een grote hit in Nederland, Amerika en Engeland. We beleefden het rond eind 1963, begin 1964. Onze Nederlandse Hot Jumpers waren hun tijd ver vooruit. Oscar Rexhauser was de leider van de Hot Jumpers en deze groep zat heel veel in allerlei voorprogramma's van bekende artiesten, zoals bij optredens op het Blokker Festival in 1961 met Jan & Kjeld, Helen Shapiro en ondermeer Conny Froboess. In 1962 speelden ze in het voorprogramma van Cliff Richard and the Shadows, toen nog met bassist Jet Harris. Verder in 1964 in het voorprogramma van een concert met Jim Reeves, Bobby Bare, Chet Atkins en The Anita Kerr Singers in Den Haag. En ook in juni 1964 in het voorprogramma van the Beatles in Blokker. Hun leider Oscar Rexhauser ging met al deze beroemdheden op de foto. Ze maakten ook een speciale flexidisc met een 'Twist demonstratie', die men gratis cadeau kreeg bij het muziekblad 'Songwereld' in 1962. Ik had het genoegen ze vaak live te mogen zien op Indische avonden in Boxtel en Den Haag. Ze werkten ook vaak als begeleiders van Anneke Grönloh.

Uit latere jaren herinner ik me hun optreden tijdens het Rock & Roll Festival, dat werd gehouden in de Houtrust Rotonde in Den Haag. Het was 1981 en samen met Anneke Grönloh brachten ze het nummer 'Danny Boy' dat we kennen in de rockversie van Conway Twitty. Daar hebben ze nog een LP voor me gesigneerd *(foto)*. Helaas overleed hun zanger Jim Pownal op 2 augustus 2009. In 2006 bestonden de Hot Jumpers 50 jaar en besloten toen maar te stoppen met hun optredens. Op 30 mei 2011 overleed Oscar Rexhauser op 76-jarige leeftijd. De laatste keer dat ik hem sprak was op 2 oktober 1997 op een jaarlijkse Jim Reeves fanclubdag toen hij met een C & W band kwam optreden. Hij had me toen nog uitgenodigd om eens bij hem langs te komen, wat ik graag had willen doen. Maar omdat ik twee honden had, die ik iedere keer naar het asiel moest brengen als ik weg moest, is het er toen jammer genoeg niet meer van gekomen.

Een van de meest opvallende Britse groepen uit de jaren zestig is ongetwijfeld Screaming Lord Sutch & The Savages, overbekend door ondermeer de unieke horroract. David Edward Sutch werd ge-

Screaming Lord Sutch

boren op 10 november 1940 en stierf op 16 juni 1999 als gevolg van zelfmoord. Hij noemde zich Screaming Lord Sutch, 'derde graaf van Harrow', of gewoon Screaming Lord Sutch. Hij was ook de oprichter van 'The Official Monster Raving Looney Party' en diende als haar leider tussen1983-1999 deze politieke partij, gedurende welke tijd hij stond in tal van parlementaire, regionale en lokale verkiezingen.

David Sutch werd geboren in het New End Hospital Hampstead, ten noordwesten van Londen. In de jaren zestig van de vorige eeuw werd hij helemaal geïnspireerd door Screaming Jay Hawkins. En deze Amerikaanse zanger had ook een horroract op het toneel. Hij liet doodskisten op het toneel zetten, waar hij dan uit tevoorschijn kwam en deze act werd dus door Screaming Lord Sutch overgenomen. De wettelijke naam van Lord Sutch bleef gewoon David Edward Sutch. Na zijn carrière als Rock & Roll zanger, die sinds 1958 bezig was, had hij de bijnaam van zijn idool Screaming Jay Hawkins overgenomen en ging verder onder de artiestennaam Screaming Lord Sutch. Tijdens de jaren zestig was Lord Sutch bekend om zijn horror themashow, waar hij ondermeer gekleed ging als de vrouwenmoordenaar Jack the Ripper. Deze act zou later, in de jaren zeventig van de vorige eeuw, overgenomen worden door Alice Cooper.

Begeleid door zijn band The Savages *(foto)*, begon David Sutch door te verschijnen uit een zwarte kist nog meer gekke dingen doen. Ondermeer met andere rekwisieten inclusief messen, dolken, schedels en 'lichamen'. Als men Screaming Lord Sutch had geboekt, betekende dit tevens ook thematische wandelingen zoals 'Sutch en het Romeinse Rijk', waarbij Sutch en zijn bandleden zich verkleedden als Romeinse soldaten.

Rond 1961-1962 was Sutch al onder contract met zijn Savages bij de platenmaatschappij EMI, via het HMV en het Duitse Electrola label. Ze maakten opnamen zoals: 'Good Golly Miss Bolly' en 'Till the following night'. De laatste opname bevatte ook van die lekkere horrorgeluiden en spookachtige kreten. In 1963 kwam David Sutch terecht bij producer Joe Meek van de R.G.M Sound Recording Studio en die nam met hem 'Jack the Ripper' op, evenals het nummer 'Monster in Black Tights', geschreven door Lon Goddard en Joe Meek.

In 1963 kwam er, net voordat de Merseybeat doorbrak, nog een LP uit: 'Twist at the Starclub' in Duitsland destijds verschenen op het Electrolabel en op deze LP ook dus de twee prachtnummers van Screaming Lord Sutch & The Savages: 'Good Golly Miss Bolly' en 'Till the following night'. Toen ik die LP destijds zag staan veronderstelde ik dat er

Portret van W.K. 1963

Eddie Cochran

Eddie Cochran in Wereldkroniek 1963. De op 21 april overleden Amerikaanse Rock & Roll zanger Eddie Cochran had grote invloed op de muziekscene rond 1957-1963. Johnny Lion & The Jumping Jewels uit Den Haag namen nummers van hem op zoals "C"mon Everybody" en "Something Else". Deze laatste was te vinden op de 1e LP van Johnny Lion & Jumping Jewels uit 1963. In 1968 tijdens de Rock & Roll Revival verscheen Eddie Cochran weer in de Engelse hitparade met "Summertime Blues".

"Wereldkroniek Poll 1963": Joost den Draayer springt boven alles uit met zijn Veronica 192 radioprogamma's , evenals "Teenager Muziek Expres" met Bob en Brenda. Rob de Nijs is de favoriete Nederlandse zanger die dat jaar begon Merseybeat covers op te nemen zoals "How do you do it", ook door the Beatles en Gerry & The Pacemakers opgenomen. Van the Beatles had men in 1963 in Nederland genoeg gelezen maar geen plaat van hen kwam hier in de hitparade. Wél Gerry and the Pacemakers. Rob de Nijs coverde hun hit "How do you do it" die een 4e plaats in de "Tiener Top Tijd top 15" van Radio Luxemburg haalde. The Beatles namen dit nummer ook op maar wezen het af.

allemaal Twistmuziek op zou staan, maar ik kocht die LP wel speciaal voor die twee nummers. Verder op de LP ondermeer The Beatles met 'Misery', 'Just like Eddie' in de uitvoering van Mike Sarne and the Innocents en 'Do you love me' van the Dave Clark Five. Ook stonden er twee opnamen op van Mike Berry and The Outlaws: 'Tribute to Buddy Holly' en 'Don't you think it's time'. Van The Beatles had ik toen net twee singles gekocht namelijk 'Please please me' en 'From me to you' en die deden hier in Nederland toen nog niet veel.

Er bestonden in Nederland al diverse groepen die de naam The Phantoms droegen, ondermeer in Enschede, Oss en Amsterdam. De derde Phantoms groep was een voortzetting van Peter van Wijk and the Blizzards. Maar de vierde groep met die naam waren de Eindhovense Phantoms, die van 1963 tot 1968 bestonden, maar die in de jaren tachtig van de vorige eeuw weer zijn heropgericht. In hun meest succesvolle tijd bestonden ze uit: Ad van de Ven, gitaar, Wally Soute, bas, Ronald van der Horst, gitaar, Marty van Rooy, zang en Fred Grunlach op drums. Toen hun tweede single uitkwam ('I'll go crazy', een oud nummer van James Brown en ook al eens uitgevoerd door The Moody Blues), scoorden de Phantoms een hit op de Veronica Top 40 en haalden daar de 11e plaats mee. De derde single was het nummer: 'Tormented', dat goed was voor een 25ste plaats in 1966. In 1972 kwamen deze twee hits nog eens uit op een maxi single, maar het nummer 'Jack the rip-

per' in de uitvoering van de Phantoms blijft toch ook een moeilijk te vinden single en staat ook niet op hun enige LP. Zo zie je maar dat Screaming Lord Sutch zijn muziek ook invloed had op onze voorlopers van de Nederbeat.

Op mijn pagina's bij de NTR heb ik nog een mooi herdenkingsartikel over Oscar Rexhauser en zijn Hot Jumpers geplaatst onder de link: http://tijd.ntr.nl/page/23785/nl. Daar zijn inmiddels al bijna 400 reacties opgekomen. Volgende keer aandacht voor ondermeer Willem Duys en zijn muzikale activiteiten van weleer, het MMP label en het overlijden van Max Woiski Jr., Kathy Kirby, de eerste Beatles covers door Nederlandse artiesten en meer.

Bronnen: Joe Meek Story 1977 (Decca), Twist at the Starclub LP 1963 Electrolabel, Wikipedia, Beatrage etc., Muziekparade 1960-1963, Tuney Tunes 1962, Foon 1961, Teenager troeven 1961, LP hoezen Selvera's, Connie Francis LP hoezen

Foto's: Bert Bossink Archief

BERT BOSSINK

NIEUWS UIT ENGELAND

Het geluk door de radio

Naar de radio luisteren, maakt je gelukkiger, meer dan het surfen op het internet of naar de televisie kijken. Dat blijkt uit een Brits onderzoek van het Radio Advertising Bureau. Een bedrijf dat de radio-industrie in het Verenigd Koninkrijk op velerlei manieren steunt, evalueert en informeert. Een duizendtal mensen werden er gevraagd om hun gemoedsstemmingen te noteren bij het surfen, luisteren en of kijken. Bij de meesten was er een verhoging met honderd propcent van hun geluksgevoel wanneer ze naar de radio luisterden. Mark Barber van het Radio Advertising Bureau, dat dit onderzoek uitvoerde, verdedigde zichzelf tijdens een live uitzending op BBC Radio 5 omdat hij ervan werd beschuldigd dat de resultaten van deze enquête zijn bedrijf wel bijzonder goed uitkwamen. Volgens hem luisteren mensen vaak naar de radio om zich beter te voelen en om energie op te doen. Wat meestal nog lukt ook.

REFLECTIONS ON THE REM ISLAND PROJECT

In the first years of the Sixties of last century the NTS, Nederlandse Televisie Stichting (Foundation Dutch Television), which was the umbrella organisation for the Public Broadcasting Societies in the Netherlands, had to inform the partners within the Eurovision about the developments happening on the High Seas with the offshore radio stations, often mentioned wrongly 'the pirates'. I want to highlight two of those to show how the members of the board thought about 'The REM island project'. Let's first go back to 1963.

Since 1960 the offshore radio station Radio Veronica had been operating from a ship moored off the Dutch coast. With its partly light music programmes and commercials, it had proved a great financial success. So far the Dutch government had not taken action whatsoever against this activity, which in the Netherlands was partly regarded as illicit. Many times in the Dutch newspapers articles were published and mentioned that soon action could be taken against Veronica. Several reasons were given amongst the most interfering of the station on several distress frequencies. In 1963 a group of six people formed the REM Company, Reclame Explotatie Maatschappij, with the main backer Mr. Verolme from Rotterdam, who had made a big name in the shipping industry. Their aim was to set up an offshore radio and television station from a, for that purpose to built, artificial island. Construction took place at a shipyard in Cork, Ireland, but it would take up to May 16th 1964 before there was any assembly activity on the Northsea, off the coast of Noordwijk.

When the people behind the REM Island project had announced their plan to put an artificial platform in the Northsea, off the Noordwijk coast, with the aim putting a radio and television station on the air, Dutch NTS had to inform Eurovision. 'With the success of Veronica it is most probably that gave encouragement to the forming, at the end of last year, of a limited liability company, for the purpose of putting on commercial television programmes, in this case also via a transmitter located outside Dutch territory. This time however, its location would not be on a ship, but on an artificial island. It will be a construction similar to that used in oil-drilling operations out at sea.

This initiative has been given enormous publicity, also because of the fact that for a number of years past there has been much action in the Netherlands in favour of commercial radio and television.'

Of course, when you get the historical facts right, the Netherlands broadcasting organizations had been expressly forbidden to air commercial publicity, in whatsoever form. The above information was not complete as no word was given about the planned Radio Noordzee, which was to be broadcasting too from the island. With the plans for the Radio and TV Island nearing their completion, an interesting discussion was being carried on in the Dutch press with regards to the legal aspects of the case. Not any other offshore project had so endless publicity in a limited period than the REM island project. So the NTS had to report once again to their partners within Eurovision in a report called 'Coastal States and ex-territorial Sovereignty':

'The question of artificial islands outside the territorial waters raises some involved points of international law. The pens of leading jurists and experts on international law have been kept very busy, and the main point at the issue seems to be: 'has the Dutch government the power to take action'. It was the Dutch Minister for Justice in those days. Mr. Scholten, who announced in the press that he hoped that soon to submit a draft Bill, which would make

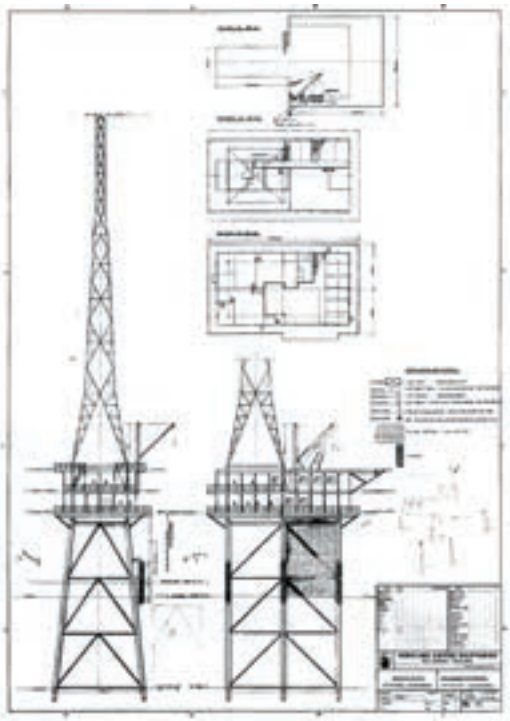

it possible to legally regard artificial islands, located in that part of the continental plateau, over which the Netherlands possesses sovereign power, as belonging to Dutch territory. And so the Press manager of the NTS informed the other organisations within Public Radio, working together within Eurovision with: 'A case point', the Minister told Dutch Parliament, 'is that the march of technical progress opens the possibility – if we take things to the extreme – of an artificial archipelago arising in the ex-territorial waters where no body of law of any kind would be applicable, and where, so to speak, murder and theft could be committed without anybody being able to do anything about it.'

The principle of a coastal state being empowered to exercise sovereign right outside the territorial waters was laid down in the Treaty of April 29, 1958, relating to the continental plateau. This Treaty also covered the division of the plateau. Two of its provisions concerned artificial islands. Article 5 of the Treaty gave the coastal state the right to establish artificial islands on the continental plateau. In other word, the sea-bed and sub - oil of the adjoining area, for the purpose of exploring and exploiting the natural wealth of the plateau and to institute a security zone around such islands. Article 2 of the Treaty ruled that only the coastal state concerned could lay claim to the sea-bed of the continental plateau, to the exclusion of all others.

In the Daily Newspaper 'De Tijd' in February 1964, comments could be found from Emeritus Professor F. Duynstee, who worked for the Catholic University of Nijmegen and was an expert on juridical philosophy: 'In common law it is a standing rule that a vessel refusing to fly or carry a flag lays itself open to arrest. A ship that cannot produce such evidence of nationality by reason of its being unable to carry a flag, automatically falls under the authority of the state which sends the intercepting warship.' He concluded his comments on the REM island

Technical team TV Noordzee

with: 'To my mind it is a serious lack on the part of the Netherlands Government that, as far as is known, no such attempt to ascertain the facts has been undertaken.'

Other comments were made in het 'Nederlands Juristenblad' (Netherlands Jurists' Journal) of March 14th 1964 where Mr. M.A.W. Verstegen took up the cudgels in opposition to Professor Duynstee: 'There are only three instances mentioned in Article 22, 1, of the Geneva Convention relating to the High Seas, in which a warship may exercise the right of flag-verification. These being a) piracy, b) slave-trading and c) in the case of a vessel flying a strange flag, or refusing to show its flag, being suspected of having the same nationality as the intercepting warship.'

The press department of the NTS informed their colleagues, within the Eurovision, about a plea for action against the TV Island, as soon as it would become active. 'The plea has been done by Professor J.M. van Bemmelen who stated: "It is an intolerable thing for a state to have artificial islands rising out of the open sea a short distance from its coast. From a military point of view alone this cannot be tolerated, but – and this holds good in peacetime and quite apart from military considerations – on such an island is a complete absence of legal jurisdiction. The one country applies its criminal law in the international sphere differently to another, but, for instance, Dutch criminal law would not apply in the case of punishable offences committed on such an island. If, for instance, a Dutch national were to murder another Dutch national on the island, the fact would not fall under the Dutch Penal Code, and in many cases crimes committed on artificial islands would not be the subject to the criminal legislation of any other country."

Long time before the Geneva Treaty was signed in 1958, a most authoritative writer in the field of maritime law gave an opinion on the subject of artificial islands. Therefore, we have to go back to 1932, when the French jurist G.Giddel published: 'Le Droit International Public de la Mer.' He stated that the principle of the freedom of the sea does not allow for artificial constructions, not serving shipping or aviation and which cannot be regarded as ships or fishing contrivances, being erected in open sea. The statement of Professor Duynstee, mentioned earlier, hinged his arguments of the Gidel statement as well, and in this connection interpreted the Geneva Convention as implying that no private person could, on his own authority, set up or facilitate the setting up of an artificial island.

Professor Tammes from the Amsterdam University shared in 1964 the opinion of his colleague from Nijmegen, Professor Duynstee, that a television island could not claim the protection offered by international agreements covering the freedom of the sea. He regarded it as an unlawful obstruction of such freedom, against with the Netherlands Government had to take action. And these sentiments, again, were shared by Professor François, who wrote: 'Even if the direct aim which formed the motive for setting up the island does not constitute a danger to the coastal state, there is no guarantee whatsoever that no activities will be undertaken on it which might impair the security of the coastal state, and threaten the maintaining of the regulations, public morals and legal order on the state's territory. If the coastal state is content to let things slide in this respect, then other states could intervene on the grounds that the creating of a legal vacuum in the world order of states constitutes a threat to their interests which cannot be tolerated. The 'freedom of the sea' by

Hetty Bennink

no means requires tolerations of such islands, and is not in the least served by them.'

He went on to say that no special authorization was needed to employ force against vessels on the High Seas which endangered the interest of the coastal state and which were not carrying the flag of another state: 'The same goes for a TV island, and a motive for action could be that the government and the majority of the people's representation regard transmissions emanating from the island as an infringement of the radio or television legislation, as drawn up and approved by democratic parliamentary procedure.'

Mr. M.A.M. Verstegen, referred in the Dutch Juridical Journal to Article 5 of the Convention: 'Professor Duynstee cites the article incompletely and therefore wrongly. It concerns the exploring and exploiting of the natural wealth of the plateau. Article 2 of the same Convention rules that only in relation to these two purposed does the coastal state possess sovereignty over its part of the continental plateau. In respect of a TV Island the regime of the open sea takes effect, and so the rulings of the treaty concerning the continental plateau are irrelevant. As long as those involved refrain from exploring or exploiting the natural resources of the seabed they do not violate a claim exclusive to the Netherlands State.'

Verstegen also added that in the case that an artificial island should obstruct the free movement of shipping on the high seas, one could speak of a violation of the freedom of the sea, and in that care the erection of such an island could be regarded as illegal. However, the international law in 1964 gave no directives for its removal. The Geneva Agreements did not provide for such a contingency, and the law in those days did not cover such innovations. Although at that stage no assembly of the island had taken place the people within the NTS and also the inhabitants interested in the then forthcoming project were greatly interested to know what steps the Netherlands Government would take and how they would be motivated. One thing was sure: the men of law were not in agreement which each other and the paper controversy went on. However the general opinion was that, would the Radio and TV station be realised from an artificial platform, action instead of words were expected of the Dutch government and also most of them thought it would not take too long to be materialized.

During the month of May 1964 work in Cork ended and so the platform and other parts were brought to the Dutch coast to be assembled. The island could be seen similar as an oil rig in those days. The legs of the structure were sunk into the seabed and than filled with concrete. Off the coast of Noordwijk, the sea was some sixty feet deep and the platform, including the building, was some 350 feet above the sea-level. The building had studios and technical room and also accommodation for the crew. The roof was also used as helipad and tendering was not only done by air but also with supply vessels.

Test transmissions from Radio Noordzee were first aired on July 19th 1964 using 1071 kHz (280 metres) but restarted a few days later at 1485 kHz (202 metres). Another change in frequency was done on July 23rd when 1400 kHz (214 metres) was chosen. Six days later official radio programming started in the Dutch language. A television test transmission was aired for the first time on August 15th 1964 on channel E 11 with an ERP of proximally 7,5 kW. Regular television programmes started on September 1st. The new station got enormous press coverage and thousands of people in the West of the Netherlands went to buy special receiving antennas. Mostly American and English series were aired.

15 AUGUSTUS 1964

TV-NOORDZEE

6.30 TESTPROGRAMMA

HET EILAND

SCHULTZY ZOEKT EEN VRIENDIN

10.00 HERHALING

First programme schedule

Also in the British Press paid attention, for instant The Television Mail. In an article, published August 24th 1964: 'From Holland, where the grandfather (grandmother?) of all ship radio stations, Radio Veronica, first started, now comes world's first off-shore TV station, TV Noordzee. TV-Noordzee started 2-hour daily test transmission this weekend – and current figures already show that 250.000 homes are regularly viewing these transmissions. The public interest in this 1 Million Pounds enterprise has been overwhelming. And already viewers have reported acceptable pictures up to 100 miles away from the man-made island 6 miles of the Dutch coast in the North Sea. What is behind this outstanding example of Dutch commercial enterprise? It seems from wholesale public dissatisfaction with the non commercial State run Dutch NTS TV service. A group of powerful Dutch businessmen, in cooperation with

the owners of the Verolme shipyard in Cork, where Radio Caroline were fitted out, formed themselves into the REM, Reclame Exploitatie Maatschappij, with the object of establishing an entertaining alternative to NTS.'

Reading this article again one should ask if the journalist knew what he wrote. Just only some hours of testtransmissions for a new television station in 1964, whereby television was still in the children's shoes, couldn't bring already owners of 250.000 homes watching these tests, which was on a unusual frequency for aerial owners in the Netherland. So a special antenna had to be bought, which were not available yet in such amounts. Next to that he was wrongly informed about what happened or didn't happen in the Irish Cork, as the Radio Caroline vessels MV Mi Amigo as well as MV Fredericia were rebuilt into floating radio stations in the harbour of Greenore. Of course the owners of the REM project could have used a ship for television transmissions but knowing the immerse technical difficulties in transmitting TV from a ship; they decided that a sea-bed-based island in international waters would be the simple and perfect answer.

Television Mail went on with: 'Despite constructional setbacks, the island was towed to its position in June and now transmissions are under way. Despite the popular support for the project, there is enormous official opposition to the idea. The Dutch government, presently in recess, intends to legislate against this and any similar scheme on its reassembly; but it seems that its job will be very hard.'

Target for transmission TV Noordzee

TV Noordzee

Shots first broadcast

On the island was a small presentation studio and most of all programmes were made up on film in Amsterdam, including continuity inserts. During the test programmes no commercials were included. For programming London's Lloyd Williams Associates were involved on advising and buying programmes for the REM project. During the third week of August 1964 it was announced that a lot of English language series from the United States and England were bought. Series included, amongst others: The Invisable Man, Danger Man, Robin Hood, The Saint, Super Car, Mr. Ed, The Bob Cummings Show, My Three Sons, Victory at Sea, Ben Casey and Rin Tin Tin. The television studio on the REM island was equipped completely by RCA from the USA.

Most surprising about the REM Island Television program schedule was to keep the station off the air between the hours of 20.00 and 22.00 hrs to give the NTS and other public broadcasters a reasonable proportion of the evening to itself. It was announced that proposed transmission hours would be from 18.00 till 20.00 and from 20.00 up till 23.00 hrs CET as well as possible an extra hour on Sunday mornings. Around that time also it was mentioned that the station would not carry any newscast as negotiations with international news film cartel was not successful and it was doubted they would succeed in getting an official contract with them.

More information was found in Television Mail on September 11th 1964: 'The J. Walter Thompson Company of Amsterdam was fortunate enough to place the first spot ad to be transmitted on TV Noordzee (for Johnson's Pledge) so it was to this international agency that I went to find the Dutch agency world's view of TV Noordzee. JWT Amsterdam is situated right on the outskirts of the city in a pleasant new estate on the end of the Number 2 tram line.'

The interviewer, which name wasn't mentioned, spoke to Peter Yeo, who was account executive and one of the six English staff out of the agency's total from hundred and to media director Neils Augustin: 'There seemed to no doubt that both JWT in particular and agencies in general are welcoming the station with open arms. But they too have problems, though theirs are somewhat different to REM's. Theirs are the same problems we had in England in 1955 at the start of the Independent Televi-

sion. Suddenly they have been plunged into the necessity of producing television spots. For the time being, of course, many agencies are using German and English spots with new soundtracks and pack shots – but JWT has already had many people over from both UK and the US to talk to their copy and television people about production of television advertising.'

Media director Augustin seemed to be very excited during the interview although he knew that the potential for the future would not be more than 45% of the Dutch households with a television at home. At that stage, September 1964, the coverage of the state transmitter located at Lopik had coverage around about 66%. He thought that the TV Noodzee brought greater entertainment than the public broadcasters. He watched the station regularly and one of the points in its favour which he considered to be an important media consideration was that most programmes were in the English language, with Dutch subtitles. Most of the Dutch people speak the English language and partly do use English language programmes to improve their English.

Television mail went on with: 'You can see aerials for TV Noordzee sprouting up all over the place. But it is symptomatic of the Dutch advertising scene's welcome of REM that a consortium of aerial manufactures has been running an extensive campaign for the station in as much as it good copy for selling aerials – and Max Factor took a quarter page in all of the Dutch national dailies to congratulate REM in its enterprise.'

Augustin was convinced that when figures would come out, they would support REM's claim to the hilt: 'I'm busy recommending my clients to advertise on TV Noordzee. Most of them, though, tend to be a bit conservative. For 42 of our clients we're preparing to buy airtime, although Pledge is the only one to have seen yet'. The journalist of the Television Mail also asked what the problems in advertising in Holland in general were: 'Daily Press is the major national media, though 70% of the 15-million population can be reached via ads in some five magazines. The daily press enjoys great readership and prestige, and most buyers of the newspapers have then on a subscription basis rather than through bookstalls sales. Apart from tiny illiterate section (2 till 3%) every Dutchman reads at least one daily newspaper.'

But the Dutch government was not happy at all and already on September 16th the Second Chamber of Dutch Parliament had a long discussion about how to act against the REM. It was proposed to introduce legislation based on the 1958 United Nations Convention that defined the limits of the continental shelf over which coastal states held sovereignty. Many weeks of discussions passed and at one stage Dutch Minister of Justice announced that 'The Northsea Installations Bill' would be introduced, which would create the possibility for the authorities to make Dutch law applicable and effective on installations or artificial island set up in the sea opposite the Dutch coastline.

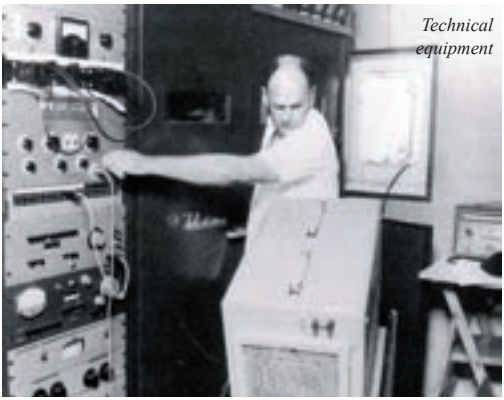

Technical equipment

In the meantime it became December 1st 1964 and the Bill, which was passed by Members of 2nd Chamber of Dutch Parliament with an overwhelming majority of 114 votes against 19 – the Liberal voting against on what they called 'juridical grounds' was in its then present form a framework, which allowed scope for further elaboration when the needs should arise. It also opened the possibility for putting other than criminal law only into effect. Moreover, it enabled the arm of the law to reach further than the REM Island, with its unsanctioned television and radio transmissions. Of course with the passing of the Bill in the Second Chamber another period came in which the First Chamber had to decide if the Bill would become Act. Dutch ministry of Justice came with an official press announcement in which was stated: 'The government now possesses a reliable instrument for coping with eventualities which, though they cannot at present be foreseen, must be taken into account in view of technical progress. It's now possible to pursue an up to date, alert policy, because the means has been provided of declaring every rule of law applicable'.

However it was not merely a case of filling a legal vacuum but there was also a gap in the authority of the state to be filled. The Minister of Justice could not only make every contravention a punishable offence, but also prosecute any offender. One thing was for sure. As soon the First Chamber had approved, the Bill was published in the so called Status Book. When this happened the

Staff and crew on the REM platform

REM affair was placed under Dutch Jurisdiction by an Order in Council. The law came into effect on December 12th 1964 and Mr. Verolme, the main investor in the REM project, informed the crew on the platform not to make any attempt to take action against anyone who would try to get on the platform to close down the station. This as this could jeopardize the insurance. Two days later, on December 14th, TV Noordzee closed down.

The same day very surprisingly we could read in the newspapers that the organisation REM had sold the project to High Seas Television Ltd in London. It was a company owned by Eric Bent from Weybridge in Surrey. He had only a nominal capital of 100 Pound in the company. Also it became known that the platform itself was sold to a Panamanian company: Construcciones Maritima Exomarsa. Radio Noordzee stayed on the air and everyone waited what would happen next. In the British press Benn was interviewed by several journalists: '55 years old Bent is head of a commercial printing firm with offices in Regent Street. Mr. Benn said last night: "I took over the station last Friday and I intend to fight to keep it going. I have already protested to the Dutch Government." Mr. Bent denied that as the owner of the High Seas Television Ltd. – formed with 100 Pond capital within the last two months – he was merely a nominee head, shielding the real owners from legal action: "I only became director a few days ago, and although – lagally – I am running the station, operationally I have not actually had the chance to do this. I felt as I am an Englishman, the Dutch officials would not be able to take action against me." Transmission rights were leased to Mr. Bent by a Panamanian Company which took control of the station from three Dutch businessmen.

A lot of activities were spotted early in the morning of December 17th. For several days inspection flights had taken place by Dutch navy and that morning the Dutch Navy had rented the 360 ton Delfshaven, which was accompanied by a lot of patrol vessels and three helicopters from Dutch Navy. Look out men sighted the target, REM Island. By five to eight in the morning the patrol ships were rocking gently round the base of the tower, while the radio transmitter was steadily sending pop music. The navy decided that the platform couldn't be boarded from the sea. So at eight o'clock, the three helicopters dropped out of the low clouds, hovering over the platform. One of them dropped a smoke bomb as a marker and from another helicopter the figure of Marine Captain Eric Gerritsen was winched down on to the platform and more marines followed him. Next the marines let down big twine and steel baskets so that their battle companions from the boats could be hauled up on the artificial island. Also policemen went aboard the platform.

The baskets were already in use since early August 1964 and were mainly used to ferry up men, food, films and new discs. The Dutch invaders ordered the crew – four people from Belgium and six from Holland - that the transmitter had to be switched off, however the crew refused. Further on the crew gave no resistance and stayed indoors during the raid. Next a few of the marine experts went into the transmitter room and switched the radio transmitter off, this in the middle of the song 'Paradiso' by 21 year old Indonesian singer Anneke Gröhnloh, who lives in the Netherlands. Not much later crew members and technicians jeered and took photographs as the helicopter moved away. The Operation was well under way when the MV Delfshaven left to Hook of Holland, with Department of Justice officials and post of-

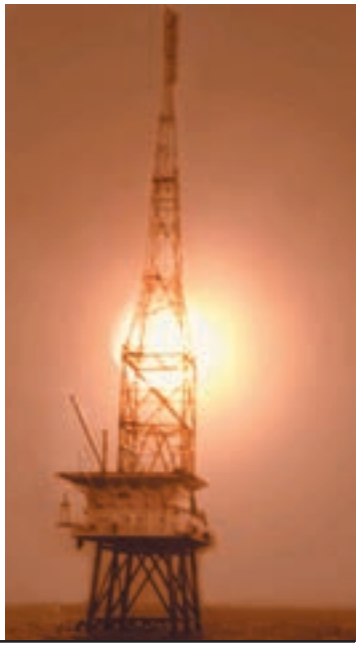

fice technicians.

And following a spokesman from Dutch government, later that day, the switch off was forever. Dr. Jan Hartsuiker, the public prosecutor, put out a statement that night: 'Legal investigation will follow to view to summonses being served on defendants who would not be named at the moment. The raid took several days to plan but we succeeded to closedown both stations.' The capture took place exactly after 6 days earlier the then Dutch Queen Juliana signed the law banning artificial technical installations for transmissions just outside Dutch territorial waters.

Police in the basket

By coincidence the same day the then 17-Nation Council of Europe's Committee of Ministers proposed a plan to eliminate offshoreradio stations operating at sea outside national waters. The plan called on Governments to stop people on advertising with those stations or selling them food, equipment and transport was drafted in Paris. In 1965 more talks followed by juridical specialist of the same countries which brought us the Treaty of Strasbourg. Britain and other nations awaited some united action and as the agreement was drafted it also would be ratified by nations, after which legislation was introduced.

Sources:
Coastal States and ex-territorial Sovereignty, NTS Intern report Hilversum 1964 * Daily Sketch December 18th 1964 * Het REM-eiland in Knipsels, samenstelling: Jelle Boonstra, Zwolle * Le Droit International Public de La Mer, G.Giddel, Chateauroux, 1932 * Krantenarchief Freewave Media Magazine, Groningen * Nederlands Juristenblad, maart 14, 1964 * Offshore Radio; Gerry Bishop, ICENI Enterprises, Norwich, 1975 * Pirates and International law; legal tangle around Dutch TV Island. Report to EBU, NTS, Hilversum, 1964 * Television Mail 1964 * Tijd, de (Journal) February 1964 * Van Rem naar TROS; Hans Knot, Freewave Media Magazine, Amstelveen, 1985.

HANS KNOT

Publieke radio geeft nog maanden ruis

Een klinkende tekst die terug was te vinden in een van de landelijke dagbladen. spectaculair was het wel: er was eerst een brandje in de zendmast van Smilde en terwijl iemand werd geïnterviewd door een medewerkster van de regionale omroep RTV Drenthe, kwam de hele mast naar beneden. Het resultaat: spectaculaire beelden op de televisie en geen ontvangst meer van radio en televisie in de wijde omgeving. Rond dezelfde tijd werd er brand ontdekt in de zendmast van Lopik.

Weken later: de ontvangst via de FM band laat te wensen over omdat de zenders nog steeds op laag vermogen staan afgesteld. De beheerder van de zendmast, Novec, laat het afweten aldus een woordvoerder van Broadcast Partners, de zenderexploitant. Beide partijen ruziën over wie verantwoordelijk is voor deze janboel. Het probleem is dat radio 1, ons publieke informatiestation, in grote delen van ons land slecht of helemaal niet is te volgen via de FM band. In geval van calamiteiten moet het publiek geïnformeerd kunnen worden. Dat kan wel als je thuis bent en luistert via de kabel, de schotel of internet, maar via de ether word je getrakteerd op een bak ruis. De zendkracht van Lopik is behoorlijk naar beneden geschroefd om verdere branden te voorkomen.

Hoezo branden? Welnu, elke exploitant van een commerciële omroep kan de toren van bijvoorbeeld Lopik in en aan zijn apparatuur rommelen. De kabels lopen kriskras door elkaar. Volgens een ingewijde van KPN ontstond daardoor warmte en zodoende brand. In Hoogersmilde was dat nog veel rampzaliger, want daar kwam de hele mast naar beneden. Vreemd genoeg mogen de commerciële stations wel met vol vermogen uitzenden, want zij werken samen met de KPN. Het vreemde is ook nog dat Radio 1 ons nationale rampenstation is en toch uit de ether is.

Even terug naar eind van de maand juli: In het westen van de provincie Friesland en in het oosten van de provincies Groningen en Drenthe is geen FM ontvangst van Radio 1,2,3 en 4 mogelijk. In grote delen van Noord-Holland is geen ontvangst mogelijk van Radio 4. Radio 1 wordt ook slecht of niet ontvangen in Noord-Brabant en de regio Tilburg - Breda en Den Bosch. Uiteraard is goede ontvangst wel mogelijk via kabel en satelliet en internet. Al dit gedoe is natuurlijk geen reclame voor Broadcast Partners, die de zenders in onderhoud heeft. In sommige geval-

len hebben zelfs piratenzenders met goede apparatuur de uitzendingen van Radio 1 overgenomen en gerelayeerd. In andere gevallen hebben piratenzenders de frequenties van Radio's 1 t/m 4 overgenomen en hun uitzendingen via deze frequenties verzorgd. Woedende luisteraars belden met Agentschap Telecom, maar die organisatie is machteloos. Op een website kunnen mensen hun klachten spuien en mogelijke oplossingen voor ontvangstproblemen aandragen. Zo ook ons 'kind' Nico uit Gouda.

Nico uit Gouda op zaterdag 30 juli 2011 om 19:00 U: 'Meld misbruik! ...Vanmorgen tussen 8 en rond 9 uur was de 1485 kHz zender vanaf de 'Jenni Baynton' te Harlingen op mijn draagbare radiotje in Gouda uitstekend te ontvangen! Zoals ik al eerder had voorgesteld, in een lange posting van mij gisteren hieronder, zou daar heel mooi Radio 5 op uit kunnen zenden. De dekking van deze 1485 kHz- zender in noord Nederland én óók in midden Nederland is zonder meer uitstekend te noemen! De 1584 kHz-zender van Ruud Poeze te Utrecht Lunetten blijkt daarom nu niet nodig te zijn voor Radio 5. Dus Radio 5 op de 1485 kHz vanuit Harlingen dekt het gedeelte van Nederland dat de 1251 kHz-zender niet kan dekken! Hartelijke groeten van Nico uit Gouda.'

Deze reactie is wel leuk te noemen: De meeste vrije radiostations draaien tegenwoordig trouwens met keurig ingeregelde fabrieksapparatuur en peperdure antennesystemen, dus laten ze voor de verandering die ervaringsdeskundigen eens om raad vragen. Wedden dat het hen, dankzij veel praktijkervaring en boerenverstand, wél lukt om goede en storingsvrije dekking voor de zenders te krijgen.

Maar dan andermaal Nico uit Gouda op vrijdag 29 juli 2011 om 16:05 u: 'Hallo iedereen. Misschien wil Ruud Poeze, tegen betaling uiteraard, e-mailadres: ruud&radioparadijs.nl (vervang eerst & door @), wel zijn 1584 kHz AM -zender te Utrecht Lunetten beschikbaar stellen om tijdelijk Radio 5 door te geven indien het huren van een Britse AM-zender voor Radio 1 zal gaan mislukken. Dan is Radio 5 ook in de ether weer in midden Nederland te horen. Uiteraard moet dan wél hiervoor het vermogen van deze AM-zender tot het maximum toegestane worden verhoogd voor maximale ontvangst. Voor dekking in vrijwel geheel noord Nederland kan dan de 1485 kHz worden gehuurd, die toevallig dit weekeinde wordt getest. Deze zender kan dan na zondag a.s. 18:00 uur gewoon aan blijven staan, maar dan met het signaal van Radio 5 er op. Zie www.radiomarina.nl.

Deze zender staat aan boord van het zendschip de 'Jenni Baynton', dat in de haven van Harlingen ligt. Neem hiervoor contact op met de medewerk(st)ers van Radio Waddenzee, zie: www.radiowaddenzee.nl. Misschien moet hiervoor ook van deze zender het vermogen dan worden verhoogd. Dan is Radio 5 zo goed als in geheel Nederland weer terug op de AM: 1251 kHz in zuid Nederland, 1584 kHz in midden Nederland en op de 1485 kHz in noord Nederland. Hartelijke AM-groeten van Nico uit Gouda.'

Een andere freak, Frank, meldde op vrijdag 29 juli 2011 om 11:55 u: 'De toren in IJsselstein is waarschijnlijk zwaarder beschadigd dan men wil toegeven. Sinds Broadcast Partners de publieke omroep bedient is de infrastructuur in de mast volledig gewijzigd. De oude situatie van KPN is er volledig uit gesloopt. Ik vrees en neem aan dat Broadcast Partners volledig verantwoordelijk is voor de huidige situatie. Ik ben benieuwd hoe snel de publieke omroep weer terug bij KPN is. Het zal nog wel enkele weken, mogelijk maanden duren voordat IJsselstein weer op het oude vermogen terug komt.'

Laten we ook even kijken wat meedenker Anton op donderdag 28 juli 2011 om 21:56 u te zeggen had over het onderwerp DAB: 'Ik heb niet zulke goede ervaringen met DAB. Hier in Eindhoven, waar ik maar zo'n 10 kilometer hemelsbreed van de zender Mierlo zit, is de ontvangst al niet echt goed meer. Het DAB signaal komt bovendien slecht de gebouwen in, FM signalen zijn daar beter in! Ook de bitrate van 128 is veel te weinig wat resulteert in slecht geluid. Ik hoop niet dat DAB de standaard gaat worden, of de vermogens moeten behoorlijk opgeschroefd gaan worden!' Waarom komt dit bericht niet in de media?

Dan nog even Eric Santos op donderdag 28 juli 2011 om 09:51 u. 'Sinds vorig jaar september verzorgt Broadcast Partners (www.broadcastpartners.nl) het zendernetwerk van de Publieke Omroep. De keuze voor deze partij is waarschijnlijk genomen omdat deze goedkoper was dan KPN Broadcast/ Nozema, die het zendernetwerk daarvoor tientallen jaren zonder problemen heeft verzorgd. Broadcast Partners blijkt helaas niet in staat te zijn het netwerk naar behoren te laten functioneren. Goedkoop blijkt ook hier duurkoop te zijn. Ik ken de afspraken in de contracten niet, maar kan me zo voorstellen dat er een

flinke claim richting Broadcast Partners gaat. Wij betalen met zijn allen immers belasting voor een goede ontvangst van de Publieke Omroep. Overigens weer een gevolg van slecht onderhoud. Sinds die privatiseringen van de publieke infrastructuur is dat steeds het zelfde bij het spoor en hier: steeds de staat die zijn verplichting van het onderhoud van de infrastructuur niet vervuld. Gewoon weer alle publieke infrastructuur nationaliseren en de boel zonder die managers door de technici laten runnen, dan gebeurt zoiets niet.'

Leuk dat DAB verhaal, maar daar hebben de mensen rondom Smilde niets aan want de publieke omroep is te beroerd geweest om DAB landelijk uit te rollen destijds. Hier hebben we dus nog iemand die gelooft in DAB + ontvangst. Ik ben laatst nog eens wezen vragen bij de Mediamarkt in Amsterdam naar een DAB ontvanger. De verkoper vroeg me of dat een ontvanger voor de tropen was. Ik ben maar weggegaan. Nee, de overheid heeft het goed voor elkaar. Het is natuurlijk van de gekke dat de publieke omroep in handen is van een commerciële instelling. Net als met water en energie behoort dat in handen te zijn van de overheid.

Overigens: deze catastrofe krijgt nog een staartje omdat adverteerders uiteraard een vergoeding willen hebben van de STER (het reclamebureau van de publieke omroep) omdat de zenders slechts op een fractie van hun vermogen staan en dus in grote delen van het land niet te ontvangen zijn. Datzelfde geldt voor de adverteerders bij ondermeer Sky Radio en bijvoorbeeld Q Music. Van de kant van de publieke en commerciële omroep zal men trachten de schade te verhalen. Dat wordt vast nog voor de advocaten lang werken. Wedje maken?

ROB OLTHOF

De AVRO-bode had het destijds al aangekondigd: er zou weer een nieuw zendschip voor de Britse oostkust komen: de MV Laissez Faire. Er zouden vanaf dat schip twee radiostations gaan uitzenden: een ervan werd Swinging Radio England, een pop station, de andere werd een easy listening station, Britain Radio. De frequentie 227 m was voor mij een beetje ongelukkig gekozen: veel fading 's avonds. De andere gebruikte frequentie 355 m was veel beter. Ik kon er ongestoord naar luisteren zonder dat er van fading sprake was. In de lente van 1966 begon het en achteraf kan ik stellen dat het een mooie tijd was.

Als luisteraars van de middengolf en de zeezenders kon je toen inmiddels kiezen uit Radio Caroline, Radio London, Radio 227, Radio 355, Radio 270, Radio Scotland, Radio City, Radio 390 en als het een beetje redelijk weer was ving je het signaal van Radio Essex ook nog op. Helaas was voor de eigenaren van de Laissez Faire, en dus ook de beide radiostations, het in financieel opzicht geen klapper. De stations hadden wel de nodige luisteraars maar de beloofde grote adverteerders bleven uit. Gevolg was dan ook dat er niet alleen naamsveranderingen werden doorgevoerd maar ook nieuwe organisaties en mede-eigenaren werden gevonden. Britain Radio werd derhalve Radio 355, Swingin' Radio England werd Radio Dolfijn. Toen dit Nederlandstalige station ook niet het verwachte succes bleek en het gebrachte rustige format niet aansloeg, werden zowel in naam als format veranderingen aangebracht en werd het daarom Radio 227 met een popformat als uitgangspunt.

Op 5 augustus 1967, op een zaterdagavond, hoorden we hoe Radio 355 de laatste adem uitblies. Het was even na middernacht toen Tony Windsor de luisteraars, namens de eigenaren en medewerkers, vaarwel zei. Zo maar wat van mijn directe privé herinneringen aan deze stations. Anno 2011 ga ik het natuurlijk hebben over het webradio station Radio 227; alsmede radiostation op de kabel in Zeeland. Het huidige Radio 227 heeft het moeilijk. Net zo moeilijk als al die andere commerciële stations in Nederland. Er werd mij verteld dat uitsluitend Radio 538 nog winst maakt. Ex-deejay Look Boden van de zeezender Radio 227 had dusdanig goede herinneringen aan zijn tijd op deze zeezender dat hij op latere leeftijd besloot om een easy listening station op te zetten voor de 40+'ers in Nederland, want het leek een gat in de markt. Via diverse kabelnetten kon je Radio 227 vervolgens beluisteren.

Tja, en toen kwam de crisis. Dit betekende ondermeer minder reclame-inkomsten voor Radio 227 en met pijn in het hart moest Look Boden besluiten om diverse kabelnetten in Nederland vaarwel te zeggen. Vervolgens bleef het uitzenden via internet over en een klein deel van de voormalige kabelbedekking. Daar is anno 2011 niets mis mee, gezien de ontwikkeling van webradio's, die je overal in huis kunt neerzetten en bovendien behoef je niet je pc aan te hebben staan.

De bedragen, die je als exploitant van een radiostation voor een zendvergunning moet betalen zijn krankzinnig hoog in Nederland. Ik ontving de correspondentie tussen de minister Marja van Bijsterveldt en het Tweede Kamerlid Haverkamp en Look Boden. Haverkamp schreef aan de minister: 'Kunt u bevestigen dat een station zoals Radio 227 om te kunnen uitzenden via de kabel bij benadering de volgende kosten moe(s)t maken:
A: Buma Stemra € 15.000,--
B: Commissariaat van de Media € 8120,--
C: Sena € 2500,--

D: Reclame code commissie: € 2941,--
Wat vindt u als minister van deze bedragen?'

De minister ging vervolgens advies vragen bij de diverse organisaties hoe deze bedragen werden samengesteld. De Buma Stemra reageerde als volgt: 'In 2010 konden ongeveer 850.000 kabelabonnees Radio 227 ontvangen. Het station had een gemiddeld muziekgebruik van meer dan 50%, zodat voor de Buma organisatie voor het jaar 2010 de hoogste minimumvergoeding is gefactureerd van liefst € 14.257,05 (ex btw). Dat is per abonnee per jaar 0,0167.

En nu komt het: Buma Stemra hanteert een tarief bestaande uit een percentage van de omzet, waarbij het percentage afhankelijk is van de hoeveelheid muziek die wordt gebruikt, met een bepaald minimum. Daarnaast geldt een minimum tarief dat afhankelijk is van het aantal aansluitingen en het gemiddelde muziekgebruik, hetgeen is uitgewerkt in staffels. Met andere woorden: Buma Stemra kijkt niet naar het aantal luisteraars van een station, maar naar het aantal aansluitingen. En dat dit nog: gemiddeld zijn er 35 radiostations op de analoge kabel en dat betekent dat, ongeacht of men naar een bepaalde station luistert of niet, gemiddeld 35 maal per huisaansluiting hetzelfde bedrag gevangen wordt.

"Ja", zult u zeggen: "maar hoe bereken je dan het aantal luisteraars?" Door een eerlijk en onafhankelijk marktonderzoek te doen, en niet door middel van een luisterboekje o.i.d. onder een deel van de bevolking en gefinancierd door de grote radiostations te verspreiden. Betaal je als eigenaar van een radiostation niet mee dan mag je ook niet in het luisteronderzoek meedoen. Dat lijkt me in dit geval gemakkelijk, omdat bijvoorbeeld Radio 5 een marktaandeel heeft van 2,8% in de vrije ether. Dus je kunt ervan uitgaan dat een handicap, als luisteren via de kabel, op misschien hooguit 150 000 luisteraars komt.
Toch nog een mooi aantal, vindt u niet?

Begin dit jaar liet de directie van Radio 227 weten aan de Reclame Code Commissie dat het aantal kabelaansluitingen was gedaald tot 155.000 gezinnen. Het zal duidelijk zijn dat niet alle bovengenoemde huishoudens naar Radio 227 luisteren. Het resultaat van de correspondentie die minister Van Bijsterveldt heeft gehad met Buma Stemra, (soepel als een blok beton en nog steeds verwijzende naar hun tarieven gebaseerd op de aansluitingen via de contactdoos), Sena en Commissariaat van de Media is dat er voor 2012 sprake kan zijn van versoepelde regels.

Want wat is het verschil tussen Radio 227 en bijvoorbeeld Radio 5? Een groot verschil vind ik. Deze stations zijn allebei leuk, maar wel verschillend. Een orkest of de Kinks of the Rolling Stones hoor je nauwelijks op Radio 5. Een artiest uit de jaren veertig van de vorige eeuw hoor je er ook niet. Daarvoor (maar ook voor de goede hedendaagse muziek) dien je bij Radio 227 te zijn. Daar hoor je bijvoorbeeld de muziek van orkesten als die van Raymond Lefevre, Mantovani, Caravelli en Stanley Black. Soms ook een goed rock 'n roll nummer en dus kortweg kun je stellen dat Radio 227 heel breed geprogrammeerd is. Elk jaar kijken Hans Knot en ik bij de grote muziekzaak HMV in de Oxfordstreet in Londen uitgebreid rond op de easy listening afdeling en vragen ons ook af of er nog cd's van bovengenoemde artiesten te koop zijn. Mantovani wel, Stanley Black soms, Raymond Lefevre en Caravelli, zijn al ruim 20 jaar niet meer verkrijgbaar op CD. Dat laatste werd mij een jaar of wat geleden verteld door en medewerker van de platenzaak Virgin Records in Nice. Nee meneer, die orkesten hebben wij niet meer op cd. Al sinds 1990 niet meer. Wilt de muziek van deze orkesten toch horen? Luister dan naar Radio 227. Veel succes, Look!

ROB OLTHOF

Recensies

Faszination Amateurfunk
Ein Leitfaden fur den erfolgreichen Einstieg

Auteur: Udo Dinsing
72 pagina's, 19 afbeeldingen
Formaat 14.8x10.5 cm
VTH Verlag, Baden Baden
VTH bestelnummer: 411 0161
ISBN: 978-3-88180-861-3
Prijs 12,50 euro exclusief verzendkosten

Als we het onderwerp radio aansnijden zijn er heel veel invalshoeken die kunnen worden beschreven. Voor iedereen, die het medium radio lief heeft, is de fascinatie voor de radio ergens begonnen. Eén van mijn verste herinneringen brengt me terug naar de eind jaren vijftig van de vorige eeuw, tien jaar zal ik geweest zijn,

toen ik met een klasgenoot mee naar huis ging om zijn nieuwste ´uitvinding´ te bewonderen. Deze klasgenoot, Frans Gort, was in mijn ogen een kunstenaar want hij had een eigen ontvanger gebouwd in een lege jampot, die hij van zijn moeder had gekregen. Ik wist niet wat ik zag. En zo heeft iedereen zijn eigen directe eerste herinnering en zijn eigen draai gegeven aan het medium radio. Amateur radio is die vorm van radio waarbij, via draadloze communicatie, contacten worden gelegd met andere hobbyisten om te praten over de gebruikte apparatuur, al dan niet zelf gebouwd en de daarbij te gebruiken antennes en andere hulpmiddelen.

In: **Faszination Amateurfunk - Ein Leitfaden fur den erfolgreichen Einstieg**, beschrijft Udo Dinsing op een gemakkelijk te lezen manier hoe iemand het pad van de amateurradio kan gaan bewandelen en welke mogelijkheden er zijn te bereiken binnen deze tak van het medium radio. Te denken valt aan DX'en en de daarbij te verkrijgen certificaten; het behalen van licenties en andere vormen van diploma's. Maar hij bespreekt ook tal van technische aspecten waardoor de beleving van deze vorm van radio geoptimaliseerd kan worden en er dus nog meer beleving uit gehaald kan worden. Hij leidt je daarmee op een spannend en zeker afwisselend pad van de amateurradio. En het boekje kan overal in het veld mee worden genomen want het past zo in je borstzakje.

Das neue Magnetantennenbuch

Selbstbau-Loops für Sende- und Empfangsbetrieb

Auteur:
Hans Nussbaum
168 pagina's,
263 afbeeldingen
VTH Fachbuch, Baden Baden, 2011
ISBN:
978-3-88180-862-0
VTH Bestelnummer:
411 0162

De laatste maanden is het een enorme drukte als het gaat om de uitgaven van VTH Verlag. Andermaal verscheen er een publicatie, ditmaal meer op technische gebied en geschreven door Hans Nussbaum. In **'Das neue Magnetantennenbuch'** aandacht voor ondermeer de Magnetantenne, die in de tijd van de steeds meer toenemende lokale storingen op zend- en ontvangstapparatuur, zeer actueel is geworden. Bij geschikte dimensionering is de Magnetantenne ook uitstekend te gebruiken als zendantenne. Het boekwerk geeft uitstekende voorbeelden voor de zelfbouw van tal van dergelijke antennes, die op een begrijpelijke wijze door de auteur wordt uitgelegd. **'Das neue Magnetantennenbuch'** geeft u daarom prachtige handvatten die voor het beleven van de zendhobby van belang kunnen zijn. De auteur Hans Nussbaum (1942) heeft een rijk leven achter de rug. Sinds 1991 is hij gelicenceerd zendamateur DJ1UGA en was jarenlang ontwikkelingsingenieur op het gebied van zendtechniek. Hij is een gerenommeerd auteur van technische vakliteratuur. **'Das neue Magnetantennenbuch'** is daarom een rijke aanwinst voor uw technische boekenplank.

Radioreiseführer

Auteur: Klawitter, Gerd
Drie delen, respectievelijk: Verre Oosten, Noord Amerika en Zuid-Europa, Middellandse Zeegebied en Canarische Eilanden.
Bestelnummers VTH: 4130076, 4130077, 4130078
Prijs per exemplaar euro 9,90 ex. verzendkosten

ISBN: 1978-3-88180-696-1, 1978-3-88180-698-5, 978-3-88180-697-8
VTH Verlag, Baden Baden, 2011.
www.vth.de

Terugkomend van vakantie lag er bij de post een drietal zakboekjes waarin handige informatie staat opgenomen voor hen die op reis gaat naar voornoemde delen van de wereld, het Duitstalige radiogebeuren na aan het hart ligt en optimaal, snel, wil worden geïnformeerd welke radiostations, in het vakantie dan wel reisgebied, datgene biedt wat men wil beluisteren. Samensteller Gerd Klawitter heeft niet alleen aan de Duitstalige programma's en uitzendingen gedacht maar besteedt ook zijdelings aandacht aan verzorgers van de Engelse taal. Want hoe reis je in landen als Cambodja, Taiwan, Vietnam, Roemenie, Hongarije, Cyprus en meer als je niet weet waar je Duitstalige radioprogramma's kunt ontvangen? Juist door dit zakboekje, of alle drie bij een wereldreis, mee te nemen. Klawitter geeft naast de informatie over de radiostations ook kort informatie hoe je in betreffende landen eventueel radiostations kunt ontvangen, die vanuit Duitsland actief zijn. Uiteraard is het een en ander ondersteund door informatie inzake te gebruiken antennes en de mogelijkheid wereldwijd eventueel per satelliet de gewenste stations te ontvangen.

HANS KNOT

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

Laser 558, All Europe Radio
Het allernieuwste boek van Hans Knot (Engelstalig). 192 pagina's met de geschiedenis van Laser 558, verluchtigd met prachtige foto's, waaronder enkele in kleur.
Uit het voorwoord:
Just before Radio Caroline restarted we already heard rumours that a new radio ship would appear at the West European Horizon. But it would last until November that year that we saw in the trade publication 'Radio News' the first printed message. In their edition from November 4th 1983: 'A new pirate ship is leaving Fort Lauderdale, Florida, today to anchor alongside Radio Caroline off the British Coast. The station, which will be called Laser 730, is expected to arrive off Kent in two weeks time. Laser 730 is American backed and will feature only American personalities keen to make impression on the European Market. Its music will be CHR – Contemporary Hit Radio – or Top 40 - which has taken the major stateside market by storm. The mast is 354 feet high and Laser 730 hopes to achieve a power of 100 kW." I hope this book will bring back a lot of memories to you with the happenings of a wonderful radio station from more than 25 years ago, 'All Europe Radio Laser 558'.
Prijs € 21,--

The sound of the nation van Jan-Fré Vos verhaalt over de Caroline periode 1964-1968 vanaf de Fredericia en Mi Amigo. In het Nederlands geschreven en er wordt ook aandacht besteed welke dj's aan boord waren. **Prijs € 7,50**

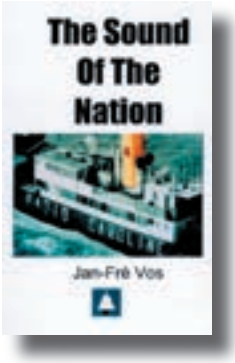

Vaar mee met SMC van Rob Olthof. Over de boottochten, wie gingen er allemaal mee? Van advocaat tot absolute bobo. Robs ervaringen met fans en de diverse radiostations op zee. **Prijs € 12,50**

MP3: WONDERFUL RADIO LONDON - 77 PROGRAMMA'S
€ 10,--

MP3: IK BEN EEN FAN VAN DELMARE - 99 PROGRAMMA'S UIT 1978

€ 10,--

MP3: DE KLEINTJES: RADIO SUTCH, KING RADIO, RADIO INVICA EN RADIO ESSEX

€ 10,--

Barclay James Harvest: Taking Some Time On - The Parlo (5 CD)

Nu bij SMC voor € 18, incl. verzendkosten

Tracklist: Disk 1:
1. Early Morning (2002 - Remaster)
2. Mr Sunshine (2002 - Remaster)
3. So Tomorrow (Bbc Session)
4. Eden Unobtainable (Bbc Session)
5. Eden Unobtainable (2002 - Remaster)
6. Night (Bbc Session)
7. Pools of Blue (Bbc Session)
8. Need You Oh So Bad (Bbc Session)
9. Small Time Town (Bbc Session)
10. Dark Now My Sky (Bbc Session)
11. Brother Thrush (2002 - Remaster)
12. Poor Wages (2002 - Remaster)
13. Mocking Bird (May 1970 Version)
14. Taking Some Time On (2002 - Remaster)
15. Mother Dear (2002 - Remaster)
16. The Sun Will Never Shine (2002 - Remaster)
17. When the World Was Woken (2002 - Remaster)

Disk 2
1. Good Love Child (2002 - Remaster)
2. The Iron Maiden (2002 - Remaster)
3. Dark Now My Sky (2002 - Remaster)
4. I Can't Go On Without You (2002 - Remaster)
5. She Said (2002 - Remaster)
6. Happy Old World (2002 - Remaster)
7. Song for Dying (2002 - Remaster)
8. Galadriel (2002 - Remaster)
9. Mocking Bird (2002 - Remaster)
10. Vanessa Simmons (2002 - Remaster)
11. Ball and Chain (2002 - Remaster)
12. Lady Loves (2002 - Remaster)

Disk 3
1. Introduction - White Sails (A Seascape)
2. Too Much On Your Plate
3. Galadriel (Non-Orchestral Version)
4. Happy Old World (Take One)
5. Song for Dying (Full Un-Edited Version)
6. Mocking Bird (Extended Non-Orchestral Version)
7. Dark Now My Sky (2002 - Remaster)
8. Galadriel (Bbc Session)
9. She Said (Bbc Session)
10. Someone There You Know (Bbc Session)
11. Ursula (The Swansea Song) (Bbc Session)
12. Medicine Man (Bbc Session)

Disk 4
1. Medicine Man (2002 - Remaster)
2. Someone There You Know (2002 - Remaster)
3. Harry's Song (2002 - Remaster)
4. Ursula (The Swansea Song) (2002 - Remaster)
5. Little Lapwing (2002 - Remaster)
6. Song With No Meaning (2002 - Remaster)
7. Blue John's Blues (2002 - Remaster)
8. The Poet (2002 - Remaster)
9. After the Day (2002 - Remaster)
10. Brave New World (Demo)
11. Child of Man (Bob Harris Session)
12. I'M Over You (2002 - Remaster)
13. Child of Man (2002 - Remaster)
14. Breathless (2002 - Remaster)
15. When the City Sleeps (2002 - Remaster)
16. Medicine Man (2002 - Remaster)

Disk 5
1. 100,000 Smiles Out (Bob Harris Session)
2. Delph Town Morn (Bob Harris Session)
3. Thank You (Bob Harris Session)
4. Crazy Over (You)
5. Delph Town Morn
6. Summer Soldier
7. Thank You
8. One Hundred Thousand Smiles Out
9. Moonwater
10. Thank You (Alternate Version)
11. Rock and Roll Woman (2002 - Remaster)
12. The Joker (2002 - Remaster)

Prijs € 18,-

CD's "Het beste van":

€ 7,- p/st incl. verzendkosten!

FRANKY BOY - FROGER, JAN & MIEN (deel 1) - FROGER, JAN & MIEN (deel 2) - HAAN, RENEE DE - HANNY - HARM OET RIESSEN - HARRIS, JOE (vol 1) - HARRIS, JOE (vol 2) - HEIKREKELS - HEIKREKELS, DE - HOES, JOHNNY (deel 1) - HOES, JOHNNY (deel 2) - JOHNNY & MARY - KARAS, ANTON - LIEBERS, WIM (Summersound) - MAJOR DUNDEE - MOOD & FUN - NEW FOUR - NIJGH, ASRID - OCTOPUS - PALADIJNS, DE - PRINS, BOBBY (1) - PRINS, BOBBY (2) - RADEMACHER, FRITS - RADI ENSEMBLE, HET - RIBBENS, ARIE - ROELVINK, DRIES - SCHOBBEN, WILLY - SCHOEPEN,BOBBEJAAN - SEVERS, PAUL (beste van 1) - SEVERS, PAUL (beste van 2) - SEVERS, PAUL (les plus belles chansons 1) - SEVERS, PAUL (les plus belles chansons 2) - SNEEUWBAL TRIO, HET - STELLA - STENEKER, BEN - TERRA, JOHN - THEO & MARJAN - THEUNISZ, FRANS - TIELMAN BROTHERS - TOBER, RONNIE - TWEE PINTEN, DE - VALENTINO, FRANK (1) - VALENTINO, FRANK (2) - VALK, RIA - VANREYS, SANDRA - WALLY, EDDY (1) - WALLY, EDDY (2) - WALLY, MARINA - WIJNGAARD, HENK (1) - WIJNGAARD, HENK (2) - WIJNGAARD, HENK (3) - WIJNGAARD, HENK (4) - ZANGERES ZONDER NAAM, DE (1) - ZANGERES ZONDER NAAM, DE (2)

Op de Radio Day 2011 (12 november jl.) overhandigde Hans Knot het eerste exemplaar van zijn boek over Laser 558 aan Josje de Munck, de weduwe van Tom de Munck. Tom schreef in de jaren '80 artikelen over zeezenders voor o.a. Freewave en overleed in 2007. Meer over de Radio Day in een volgende Freewave. Zie ook: www.radioday.nl/2011

© Martin van der Ven